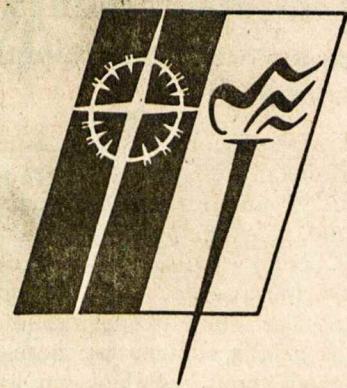

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (2749) 2002 NOVEMBER-LAPKRITIS 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Kovos už laisvę

Kovoti, nepasiduoti, laimėti - žmogui įgimta. Retas kuris šitų savybių nejaustų. Kovos samprata yra labai plati ir sudėtinga. Būdai, priežastys ir priemonės sudaro tokią įvairovę, kad iš esmės gilinantis į kovos esmę nesunku būtų susiklaidinti lyginant ar derinant prieštarigus dalykus.

BAISIAUSIA ir kraštutinė kovos raiška yra karas. Juo jis platesnės apimties, juo jis baisesnis. Po Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų, pareikalavusių milijonus žmonių gyvybių, atrodo, kad ko nors panašaus pakartojimas būtų didžiausias nusikaltimas žmonijai, jeigu ne visos civilizacijos pražūtis. Yra pagrindo tikėtis, kad visuotinio trečiojo pasaulinio karo bent kurį laiką bus išvengta. Tačiau mažesnių kruvinų susirėmimų, prisidengiant įvairiomis dingstimis, tai šen, tai ten vyksta. Visų ginkluotų sankrių grandinėje dar ir dabar tautų kovos už laisvę pirmuoja. Mat laisvė yra didžiulė vertybė, dėl kurios verta ne tik kovoti, bet ir žūti. Šiandien betgi branduolinių, cheminių, biologinių ginklų gamybos ir lenktynių poveikiuose visiško susinaikinimo baimė verčia peržiūrėti kovos metodus, turimą techniką bei priemones. Didžiosios valstybės dar vis pasitiki savo tankais, raketomis, moderniais laivais bei lėktuvais. Mažųjų ginkluotė yra daug menkesnė. Jų jėga - tai užsigrūdinęs, nepalaužiamas karys, nebijantis mirti už idėją, dėl kurios jis kovoja. Kurių jėga paveikesnė - aiškinimų ir išvadų nestokotų. Tačiau istorija ir patirtis rodo ir primena, kad stipriai apsiginklavusios su milžiniškomis karių armijomis galybės neatsilaikė prieš paprastų žmonių nuosirdų veržimąsi į laisvę, prieš idėjinį tiesa ir teisingumu pagrįstą judėjimą.

TAI ne sykį patyrė ir mūsų tauta ilgoje savo istorijos raidoje. O pastaraisiais dešimtmečiais kova už laisvę reiškėsi net neįprastai šakotu būdu. Jau vien tik gražus ir simbolinis įvaizdis, kad 1990 metų nepriklausomybę atstatė "dainuojanti revoliucija" kviečia giliau pagalvoti apie tą šakotumą. Gal šiaandien kai kam ir keistai atrodytų, bet kova už laisvę prasidėjo 1940 m. birželio 15 d., be šūvio ir be kraujo lašo kraštan įsileidus Raudonąją armiją. Paradoksas! O vis dėlto - ne. Tauta iškart pasijutė įžeista, apgauta, susitelkė savyje ir nieko nelaukusi kūrė pagrindinę veiklą, tuoj pat pratrūkusią 1941 metų sukilimu, o grįžtant prie šio - ir gerai organizuotų ginkluotų partizaninių pasipriešinimų, padėjusių pagrindinis tolimesnei visokeriopai rezistencijai, atvedusiai tautą iki nepriklausomybės atstatymo. Kovos kelias buvo ilgas, būdai įvairūs ir sudėtingi. Kovoje už laisvę kiekvienas įnašas - anapus ar šiapus Atlanto - tapo stipriais dvasiniais sprogmenimis, kurių jėgai paprastai turi nusileisti ir moderniausios karinės ginkluotės. Ne paslaptis, kad šiaandien visam tam stengiamasi suteikti kitus pavadinimus. Čechėnus, atkakliai kovojančius už savo krašto nepriklausomybę, galingiesiems laiminant, bandoma pavadinti teroristais, ir tai tik dėl jų kovos būdo pasirinkimo, kai kitos priemonės jiems neprieinamos. Lietuvos laisvės kovotojus okupantas vadino banditais, lietuviai savuosius partizanus - didvyriais. Nirstama dėl civilių žmonių žudymo, bet civilių žudymą bombomis ir anuomet branduoliniais ginklais šaltai pavadiname karinių veiksmų atlikimu. Aiškūs prieštaravimai, didžiūs neteisėbės! Užsijomama sutapatinti jėgą ir tiesą. Tai pasimetusi, nesąžiningo žmogaus užgaida vandenį jungti su ugnimi. Jokie iškrypimai neįstengs pakeisti įgimtų žmogaus pradų. O kovoti už laisvę ir tiesą yra ne tik garbinga, bet ir privalu. Tėbūna tai prisiminta švenčiant Lietuvos kariuomenės dieną. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Nelengvas klausimas

Nors Kanada Irako-JAV įtampoje žada stovėti šalia JAV ir Anglijos ir net kaltina Irako diktatorių S. Hussein masinio naikimo ginklų gamybą, vis dėlto paskutinėje užsienio reikalų ministeriui B. Graham paruoštoje kalboje neužsimenama apie biologinių branduolinių ginklų gamybą, ar ne ir apie tai, kad Irakas sudaro taikiai grėsmę. Skelbiama, kad yra pavojinga vienai JAV kartu su Anglija pradėti karą su Iraku. Lyginant paties ministerio B. Graham parašytą kalbą su užsienio reikalų ministerijos paruošta ir nu-dailinta kalba, atrodo, kad Otavoje nesutariama, ką (Kanada) darytų karo atveju? Remtų JAV ir Anglijos karines pastangas, ar ieškotų su Iraku diktatoriumi susitarimo ir tik siųstų nusiginklavimo stebėtojus?

Ar bus pasuose žymima gimimo vieta? Federacinės valdžios sluoksniuose pasigirdo siūlymas, kad Artimuose rytuose gimę Kanados piliečiai savo pasuose nežymėtų gimimo vietos. Taip būtų lengviau patekti į JAV. Gamtos išteklių ministeris H. Dhaliwal, kuris yra sikas, gimęs Pundžabo srityje, Indijoje, mano, kad Kanados piliečiai su

pasais be gimimo vietos išvengtų nemalonių trukdymų perei-dami JAV-Kanados sieną. JAV imigracijos pareigūnai dabar atidžiau tikrina keleivius, gimusius Irake, Irane, Sudane, Sirijoje ir Lybijoje, nes įtariama, kad tuose kraštuose remiami teroristai. H. Dhaliwal ir užsienio reikalų ministeris B. Graham nesutaria, kaip Kanados pareigūnai turėtų laikytis derėdameis si su JAV, kad Kanados piliečiams būtų taikomi mažesni saugumo suvaržymai.

Visai patvirtinami senesni iš Anglijos įsigyti "Victoria" klasės nardlaiviai. Po plaukiojimo ties nardlaiviai 5 metus nebuvo vartojami. Per plaukiojimus juose atsiradę gedimai nebuvo pašalinti, ir taip parduoti Kanadai. Pvz. viename nardlaivyje buvo įskilimų išmetamų dujų įrengime, kurių pataisymas Anglijai kainavo 400,000 dolerių. Dar kitų durytų turėjo būti sustiprinti, nes vanduo į vidų įsiverždavo. Šios klasės nardlaivių greitis siekė tik 18 jūrmylių, kai tuo tarpu JAV ir Rusijos atominiai nardlaiviai išvysto iki 35 jūrmylių. "Victoria" klasės nardlaiviai varomi dizelio-elekt-

(Nukelta į 8-tą psl.)

KLB 50-mečio šventėje š.m. lapkričio 9 d. Prisikėlimo parapijos scenoje buvo pagerbti ir juostomis apdovanoti buvusieji KLB pirmininkai ir jų palikuonys. Ta proga Lietuvoje buvo išauta didelė juosta (viršuje) su KLB gyvavimo metais - 1952-2002
Nuotr. K. Baliūnaitė

Aukšinis Bendruomenės jubiliejus

Kanados lietuvių bendruomenės 50-čio proga įvyko visuomeniniai, kultūriniai, sportiniai, etnografiniai, literatūriniai renginiai

RAMUNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Toronto lapkričio 9-10 d.d. Kanados lietuvių bendruomenės 50-mečio šventiniams renginiams buvo ilgai ruošta, jo su įdomumu laukta. Net užėję žvabūs lapkričio orai tą savaitę galį atšilo, laukiant šios svarbios šventės.

Tarybos posėdis

KLB aštuonioliktosios krašto tarybos antroji sesija prasidėjo 9 v.r. Toronto Prisikėlimo parapijos kavinėje. Susirinko 54 KLB valdybos ir tarybos nariai, apylinkių pirmininkai (9), KLS valdybos nariai. Suvažiavimą pradėjo KLB valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė, pasveikindama susirinkusius šia svarbia proga ir pakviesdama visus atstojimus pagerbti mirusių narius. Ji pranešė, kad Vėlinių proga prie mirusiųjų KLB pirmininkų paminklų buvo padėti vainikai. Vyskupui Pauliui Balaikiui, OFM, sukalbėjus invokaciją, visi sugiedojo Kanados himną.

I sesiją atvyko ir ypatingų svečių. Naujai paskirta Lietuvos ambasadorė Kanadoje Sigutė Jakštontytė, ministeris patarėjas Vaidotas Verba, generalinis garbės konsulas Haris Lapas su ponia Gražina Lapiene, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas su ponia Gražina Kamantiene, PLJS pirmininkas Matas Stanevičius, KLF tarybos pirmininkė Gražina Ignaitytė, buvusieji KLB valdybų pirmininkai.

R. Žilinskienė taip pat pristatė svečius iš Lietuvos - laisvės kovotoją Antaną Terlecką, kariškius, dalyvaujančius mokymuose Kanados kariuomenės stovykloje Camp Borden - kariuomenės kapelioną kpt. kun. Remigijų Montvilą, Lietuvos krašto apsaugos štabo viršininką plk. Antaną Jurgaitį ir komandorą ltn. Artūrą Stankaitį. Sveikinimo žodžius suvažiavimui tarė ambasadorė S. Jakš-

tonytė, gen. garbės konsulas H. Lapas, PLB pirm. V. Kamantas (padovanojęs ir lietuviškų tradicijų iššėvijoje knygą), PLJS pirm. M. Stanevičius, KLF pirm. G. Ignaitytė, A. Terleckas, įteikęs savo išleistą knygą KLB pirmininkei.

Po sveikinimų sudarytas prezidiumas, kuriam pirmininku pakviestas Vytautas Bireta, sekretorėmis - Marytė Vasilauskienė ir Vida Stanevičienė. Mandatų komisijon įėjo Stasys Kuliavas, Dainius Šileika ir Gabrielė Nekrašaitė, o rezoliucijų komisijos nariai buvo - Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, Arūnas Staškevičius, Juozas Karasiejus ir Giedra Paulionienė.

Pranešimai

Po darbotvarkės ir praėjusių metų protokolo priėmimo R. Žilinskienė papildė savo išsamų raštišką pranešimą išvardindama valdybos narius ir bendrais bruožais apibūdindama valdybos veiklą, vizitus, susitikimus. Tarp atliktų projektų buvo KL organizacijų žinyno išleidimas ir atminčių lentelės užpirkimas "Pier 21" plokščių sienoje, kur padėkos Kanadai ir žuvusiems už laisvę pagerbimo įrašą įamžintas KLB 50-metis. Ateinančių metų PLB seimo atstovų rinkimo procesas bus pradėtas sausio mėnesį.

Valdybos išdiniukui Arūnui Morkūnui sunegalavus, su išdu susijusius klausimus aptarė Algirdas Vaičiūnas. Jo teigimu, KLB išdas šiuo laiku yra geroje būklėje, KLF paramos ir palikimo dėka. Išdo reviziją padaręs buhalteris Roger Chaplin perskaitė oficialų revizijos aktą. Jis buvo patvirtintas dar metams šiose pareigose, kurių reikalauja valdžios įstatymai.

KLB vidinę reviziją padariusios komisijos narės Joana Kuraitė-Lasienė ir Virginija Zubrickienė irgi pranešė, jog KLB knygos vedamos tvarkingai. Garbės teismo pirmininko Broniaus Staškevičiaus praneši-

mą perskaitė Arūnas Staškevičius, informuodamas tarybą, kad skundų nebuvo.

Vytas Ruslys, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas, pasveikino KLB jubiliejiaus proga, pranešė apie Vasagoje spalio pradžioje įvykusį metinį KLS suvažiavimą, nutarimą ateinančiais metais stengtis atgaivinti ir kurti naujus KLS padalinius apylinkėse, paruošti atstovus XI PLJ kongresui ir surengti Šiaurės Amerikos jaunimo dienas š.m. gruodžio pabaigoje. Jis padėkojo visiems KLS rėmėjams, ir išvardino naujos valdybos narius. Šalia paties valdyboje dirba Darius Sonda, Gabrielė Nekrašaitė, Stasys Kuliavas, Dainius Šileika, Roberta Houle, Sarah Houle, Vanessa Mickevičiūtė, Rima Puterytė, Julija Puodžiukaitė, Taras Chornomaz, Jonas Wilkinson, Julija Huys, Saulius Simonavičius, Jonas Birgiolas, kooptuoti nariai - Darius Karka ir Kristina Petrauskaitė. Globėjas - kun. Edis Putrimas.

Dr. Rasa Mažeikaitė, Kanados lietuvių muziejaus-archyvo direktorė, savo pranešime trumpai papasakojo apie muziejuje surengtas praėjusių metų parodas, apibūdino dabartinę KLB 50-mečio proga surengtąją nuotraukų parodą. Aktualiausia muziejaus problema yra lėšų trūkumas knygų lentynoms (reikia \$800). Ji šiuo metu taip pat rūpinasi patariamiosios komisijos sudarymu muziejiaus reikalų sprendimui. Padėkojo Vyt. Taseckui už finansų tvarkymą ir kitiems už įvairią pagalbą. Baigdama ji priminė, kad archyvas yra veiklos įamžinimas, reikia jam atiduoti dokumentus, nuotraukas, plakatus, vaizdajuostes bei garsajuostes.

Svečias iš imigracijos

Suvažiavime dalyvavo svečias Stephen Boujikian, Pilietybės ir imigracijos departamento "Ontario Administration of Settlement" (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Tranzito sutartis

Bruselyje lapkričio 11 d. vyko Europos sąjungos (ES) ir Rusijos viršūnių susitikimas, kuriame pasirašyta sutartis dėl Rusijos gyventojų tranzito per Lietuvos teritoriją iš Karaliaučiaus į pagrindinę Rusijos dalį ir iš jos. Kaip rašo Lietuvos rytas, ES pirmininko, Danijos premjero Anders Rasmussen teigimu, sutartis "atsižvelgia į Rusijos gyventojų tranzito reikmes, į Lietuvos suverenumą ir į ES interesus". Tačiau susitarta "tik dėl labai abstraktių principų", ir Lietuvai teks dar derėtis dėl smulkmenų.

Sutartyje numatyta, kad nuo 2003 m. sausio 1 d. Lietuva pradės kontroliuoti savo sienas, kaip to reikalauja Vilniaus ir Briuselio sutartis, ir teoriškai per jos teritoriją keliaujantiems Rusijos piliečiams turėtų įvesti vizų režimą. Tačiau Lietuva taipgi pareigota tai atlikti "lanksčiai". Nuo 2003 m. liepos 1 d. tranzitu per Lietuvą vyksiantys rusai turės pateikti "palengvinto tranzito" dokumentus, kurių bus dvi rūšys. Pirmuosius išduos Lietuvos konsulatai Rusijoje keliaujantiems ne traukiniu, kitus - vykstantiems traukiniais. Kitais metais taip pat bus pradėtas tyrimas dėl uždarą greitojo tranzitinio traukinio per Lietuvos teritoriją galimybių. Lietuvos užsienio reikalų ministerio Antano Valionio nuomone, ši sutartis yra "politinio kompromiso paieška".

Diplomatinių ryšių sukaktis

Kaip rašo LGTIC, lapkričio 10 d. suėjo 80 metų, kai Lietuva ir Šventasis Sostas užmezgė diplomatinius ryšius. Popiežius Pijus XI 1922 m. lapkričio 10 d. de jure pripažino Lietuvos respubliką, o 1927 m. rugsėjo 27 d. su Šventuoju Sostu buvo sudaryta sutartis - konkordatas. Šventojo Sosto poziciją nepripažinti Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos atliko svarbų vaidmenį Lietuvos valstybingumui 1940-1990 metais - visą tą laiką veikė Lietuvos diplomatinė atstovybė prie Šventojo Sosto.

Dabartinių Lietuvos ir Vatikano santykių tvarka nustatyta 2000 m. gegužės 5 d. Vilniuje pasirašytose sutartyse - dėl santykių tarp Katalikų Bažnyčios ir Valstybės teisinio požiūrio, dėl kariuomenėje tarnaujančių katalikų sielovados ir dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje.

Pirks JAV ginkluotę

Lapkričio 13 d. Lietuvos krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius pasirašė tarpvyriausybę sutartį su JAV, pagal kurią Lietuva pirks priešlėktuvinės raketinės sistemos "Stinger". Kaip rašo ELTA/LGTIC, pasirašymo iškilmėje JAV ambasadorius John Tefft pažy-

mėjo, jog Lietuva ir toliau pirmuoja tarp ŠAS narystės siekiančių valstybių, aprūpindama savo ginkluotąsias pajėgas moderniausiomis ginkluotės sistemomis. Lietuva yra pirmoji kandidatė, kuri baigė derybas ir pasirašė sutartį dėl "Stinger" ginkluotės įsigijimo, ir tuo žengia svarbų žingsnį užtikrinant Lietuvos žmonių saugumą ir rengiant savo pajėgas dalyvavimui ŠAS veikloje. Perkama gynybos sistema sudarys 60 raketų, 8 ugnies postai, 2 radarai, keletas transporto priemonių, atsarginės detalės. Ji kainuos krašto apsaugos biudžetui 31 mln. JAV dolerių. JAV priešlėktuvinė technika per trejus metus bus apginkluota Lietuvos nuolatinių parengties brigados "Geležinis vilkas" priešlėktuvinės gynybos kuopa.

Remia JT rezoliuciją

Lietuvos užsienio reikalų ministerija lapkričio 8 d. pareiškė savo paramą Jungtinių Tautų (JT) Saugumo tarybai, vienbalsiai priėmusi rezoliuciją dėl JT ir Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) inspekcijų atnaujinimo Irake. Kaip skelbia ELTA/LGTIC, Lietuva pritaria tarptautinės bendrijos pastangoms užkirsti kelią Irako tarptautinių įsipareigojimų, ypač dėl masinio naikino ginklo sunaikinimo, nevykdymui.

Sustiprino apsaugą

Visuose Latvijos, Estijos ir Lietuvos uostoose nuo lapkričio 9 d. kruopščiai tikrinami visi atplaukiantys laivai, nes JAV specialiosios tarnybos pranešė Baltijos valstybių teisėsaugos organams, jog kažkokia teroristų grupė ketina įvežti sprogmenų ir surengti išpuolį prieš JAV ambasadas. Lietuvos valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT) pranešimą perdavė Lenkijos gelbėjimo koordinacinis centras.

Kaip skelbia ELTA/LGTIC, Lietuvos valstybės jūros sieną saugančios tarnybos dirba padidinto budrumo režimu. Pakrančių apsaugos rinktinės pareigūnams nurodyta dirbti pagal sąveikos planus su kitomis uosto tarnybomis - muitinės bei Jūrų uosto policijos pareigūnais. Ypatingas dėmesys skiriamas iš nestabilių regionų atvykstantiems asmenims bei iš tokių šalių atplaukdomiems automobiliams. Iki šiol negauta jokios informacijos apie tikslesnę galimo išpuolio vietą ir aplinkybes. Lapkričio 12 d. ELTOS žiniomis, JAV ambasada Lietuvoje teigė neturinti informacijos, jog Lietuvai arba Vilniuje esančiai JAV diplomatinė atstovybė yra iškiles teroristinio akto pavojus, išpuolio grėsmė "nepriekybiškai rimtų".

RSJ

Šiame numeryje

Kovos už laisvę

Galybės neatsilaikė prieš paprastų žmonių veržimąsi į laisvę

Aukšinis Bendruomenės jubiliejus

Prieš 50 metų pasėtas grūdais išaugo į lietuvišką kartų derlių

Gandai politikoje

Pergalę lėmė Amerika, kurios pilietis jis buvo

Elgetaujančių vaikų nesutarko suaugusieji

Išvaizduokite, per dieną galima susirinkti net po 50 litų...

Žemaitijos kalnai ir mūsų širdys

Bajorai, turėję dvarelius, buvo neabejotini "liaudies prieštai"

Klaipėdai - 750

Lietuvos himną išgelbėjo tik orkestras

"Laisvės kovų archyvas"

Gimnazijos palėpėje redagavo ir spausdino laikraštėlius

Nuotykių tolimose jūrose

Žmonos dažnai ginčus laimi, nors aš buvau jachtos vadas

Visuotinė lietuvių enciklopedija II

Įvykdyti okupanto nusikaltimai II-me tome nušluojami po kilimėliu

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

PAP Registration No. 09408, CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro pašto į užjūrus – \$170, paprastu pašto – \$60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Gandai politikoje

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Suprantama, kad žiniasklaidai turi įtakos žmonių politinėm pažūrom formuotis. Ji turi didelę reikšmę ir rinkiminio vaizdo metu. Lietuvoje dažniausiai lemia gandai... Jei televizija, spauda dažnai sukelia abejonių, tai gandai beveik neabejojama... Neturėdami specialių sklidimo kelių, jie plinta tarsi gripo virusas.

Gandai turi savo paslaptis ir yra kažkieno sąmoningai formuojami bei skleidžiami, o nuo tiesos dažniausiai pasisuka 180°. Todėl gandas priėmusius už gryną pinigą dažnai tenka skaudžiai nukentėti.

Atsigręžkime į istoriją, kad ir 1940 m. NKVD ypač mėgdavo apgundinti jų pačių paleistais gandai per savo užverbuos tremtinius išdavikus. Daugeliui patiklų lietuvių tai kainavo gyvybę ar nežmoniškas kūną ir sielą alinančias kančias.

Štai šiauriam Altajaus krašte 1941 m. ištremtieji lietuviai dar šiaip taip, padedant avių kisieliui ir bandelėm iš avių atliekų, badmiriavo, bet NKVD stebėdama jų gyvenimą, padarė išvadą, kad jie per gerai gyvena, todėl dalį lietuvių iš Altajaus krašto išvežė į Lenos žiotis.

Lietuviai važiuojo į tas baisias sąlygas visiškai nepasiruošę, pasikirovę gandai, jog juos gelbsti Amerika. "Beje, daugelis iš mūsų tremtinių buvo labai naivūs ir važiuojo į Arktiką manydami, kad juos veža į Ameriką. Mat Amerika tada buvo Sovietų Sąjungos sąjungininkė kovoje su Hitlerio Vokietija. Tikėtasi, kad gerširdė Amerika, sujaudinta tremtinių likimo Sibire, paprasčiausiai Maskvą, kad dalį jų per Arktiką nugabentų į Ameriką, nes per Atlantą ir Japoniją dėl karo veiksmų to padaryti nebuvo galima. Tik atsidūrę žiauriose Arktikos sąlygose, ir čia apgyvendinti, mūsiškiai atsikovojo kas esą ir ko tegali tikėtis. Perpratę NKVD slapto sekimo sistemą mes neabejojome, kad tarp mūsų tikrai yra informatorių". (Citata iš Valentino Gustainio knygos *Be kaltės*, 86-87 psl. Vilnius, "Mintis", 1989 m.).

Sovietiniais metais Lietuvoje, antireliginei propagandai paremti, buvo paleistas gandas, kad Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės sunykimą lėmė šalyje įvedimas krikščionybės! Ir tai buvo kartojama net inteligentų, kai tuo tarpu šis teiginys yra visiškai nesąmonė. Tik nežinantiems Lietuvos istorijos jis gali atrodyti panašus į tiesą, o iš tikrųjų krikščionybės įvedimas pa-

dėjo Lietuvos valstybingumo pamatus ir įvedė Lietuvą jau XIII š. Vakarų Europos valstybių šeimą. Atvirkščiai, karaliaus Mindaugo nužudymas, krikščionybės apnykimas Lietuvoje buvo baisiausias smūgis šaliai.

Kartais gandai iš pirmo žvilgsnio atrodo nesisiejančys su politika. O giliau pažvelgus matyti, kad juose slypi politika... Kaunas visada erzino bolševikinius okupantus savo lietuviška dvasia, pro kurią prasiverždavo nesutramdomas laisvės ilgesys. Todėl ir nestebina paplitęs net už vandenynų gandas: "Kaune storiausios moterys pasauly!" Nesistebėjau girdėdama jį dešimtmečiais visoje Lietuvoje, nesistebiu jį išgirdusi ir iš pokarinių lietuvių emigrantų lūpų. Bet vieną jų neįskentusi paklausiau: "Gal pasakytumėt, kuriais metais tas Kauno moterų svėrimo vaju įvyko? Man būtų labai įdomu žinoti, kadangi nei manęs, nei mano pacienčių niekas dėl tokios statistikos nesvėrė!"

Mano pašnekovas į tai nieko negalėjo atsakyti, tik paminėjo, kad taip visi šneka, tokie gandai sklinda. Taigi kartoją žmonės kartais visiškai nepagrįstus kažkieno paleistus gandas.

Jei pažvelgsime į dabartinės laisvos Lietuvos istoriją, tai apie Brazauską rinkiminėse pergalėse lėmė gandas, kaip poterių kartojamas kaimo ir miesto žmonių: "Jis tikras ūkininkas, todėl mokės tvarkytis".

"Sakykite, o kur tas Brazauskos pavyzdinis ūkis yra ar buvo?" Kartą Lietuvoje per rinkimų vaju paklausiau vieną rajoninio laikraščio korespondentę, kuri diskutavo rinkiminėje apylinkėje su kaimo žmonėmis. Korespondentė sutriko dėl aiškiai persprogusio muilo burbulio, kuriame laikėsi Brazauskos gero ūkininko gandas.

Adamkaus pergalę į prezidentus, man rodos, lėmė ne pati šio žmogaus asmenybė, o Amerika, kurios pilietis jis buvo. Tikėtasi, kad gerširdė Amerika po tiek Lietuvos kančių bus sujaudinta ir savo kapitalu, padedant Prezidentui, pakels Lietuvos ekonomiką, atsiaras daug darbo vietų, kils pramonė, žemės ūkis, eksportas, ir kraštas sužydės! Tokie gandai sklido. Kiek išsipildė šios viltys, rodo gyvenimo tikrovė.

Manychiau, kad labiausiai lietuviui gali pagelbėti patys sau. Istorija rodo, kad didžiausius stebuklus žemiškus daro tie Lietuvos vadovai, kurie yra idealistai, iki pat gelmių pasiaukoję savo tautai! Jų šviesos pagauta tauta turi neišmatuojamą galia!

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA

JULIJA INDRULAITIENĖ-ANIOL-PETRAUSKAITĖ

mirė 2002 m. lapkričio 10, sekmadienį, sulaukusi 84 metų amžiaus. Nuliūdime paliko dukterį Nijolę, mylimus vaikaičius – Alydą, Jūrą, Romą, Deaną, Brendą, Bruce ir Brian, brangiuosius provaikaičius Evan, Meredith, Justin, Colin, Jordan, Lauren, Brennan, Monique, Erika, Christian, Wyatt, Kyle ir Chase. Vėlonės pelenai bus laidojami Lietuvoje.

Liūdinti šeima

"Rugiapjūtės" popietėje, surengtoje lapkričio 9 d. KLB 50-mečio šventės proga Prisikėlimo parapijos salėje, šeiminkai KLB pirm. RŲTA ŽILINSKIENĖ ir buv. pirm. ALGIRDAS VAICIŲNAS buvo apdovanoti rugių vainiku ir lazda

Aukšinis Bendruomenės jubiliejus

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tlement and Integration Services" (sutrumpintai – OASIS) skyriaus patarėjas. Jis paaiškino apie valdžios teikiamas paslaugas, primindamas, kad ryšių asmuo naujų imigrantų rūpimais klausimais lietuvių bendruomenėje yra raštinės vedėja Jolanta Stasiulevičienė.

Dėl žodinių pranešimų bei kitų valdžios narių ir apylinkių pirmininkų pranešimų, pateiktų raštu, klausimų nebuvo. Papildomoms pastaboms skirtame laike R. Žilinskienė pasveikino Kanados lietuvių fondą 40 metų veiklos sukakties proga. Lietuvos ambasados min. patarėjas Vaidotas Verba paskatino visus, turinčius Lietuvos pilietybę, dalyvauti prezidento rinkimuose gruodžio 22 d., registruotis balsavimui ir sekti pranešimus spaudoje.

P. Adamonis priminė sesijos dalyviams, kad KLB organizacinis komitetas prasidėjo Montrealyje. Dr. P. Kedis iš Edmontono sakė, kad tos apylinkės Lietuvių Namai netrukus švęs 50 metų sukaktį, norėtų, kad kuris nors meno vienetas aplankytų Edmontoną. V. Ruslys paskatino visus užpildyti KLSJ sudaromam pavarčių adresų žinynui anketas.

Nutarimų komisijos sudarytus oficialius sveikinimus ir siūlymus atiteities veiklai perskaitė Giedra Paulionienė. Šalia įpras-tinių sveikinimų ir padėkų, siūlyta KLB valdybai sudaryti veiklos 5 metų planą, sušaukti kultūrininkų suvažiavimą, peržiūrėti statutą, atgaivinti Kanados lietuvių dienų tradiciją. Apylinkės skatinamos stengtis "atjauninti" veiklos pobūdžius, remti Jaunimo sąjungą, jungti naujus ateivius į veiklą.

Dėl nutarimų nebuvo ilgų diskusijų, išskyrus apylinkių atstovų pasisakymą, kad dėl sumažėjusio veikėjų skaičiaus nepajėgtų surengti Lietuvių dienų. Pasiūlyta, kad keli telkiniai galėtų bendromis jėgomis tai įvykdyti. Toronto apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliuskienė pranešė, kad Torontui 2003 m.

švenčiant 55 metų veiklos sukaktį tiktų rengti tokias dienas. Nutarimai visi buvo priimti. Po pietų pertraukos, kurios metu tarybos nariai ir svečiai buvo pavaišinti cepelinais ir vynu, prasidėjo etnografinis renginys.

"Rugiapjūtės šventė"

Tai buvo smagi ir įdomi tradicija, dainų ir tautinių šokių popietė, viską supinant programos vadovei tautosakininkei Zita Kelmickaitė, atvykusiai iš Lietuvos. Koncerto tikslas buvo įjungti jaunus ir senus, mažus ir didelius, suartinti juos prie vieni kitų ir prie savo šaknų, prie tėvynės vaizdų, kurie buvo rodomi dideliame ekrane, Z. Kelmickaitė pasakojant apie rugiapjūtės šventę ir linų auginimą, rovimą ir kitus ūkio darbus. KLB pirmininkė R. Žilinskienė, kaip šventės šeiminkė, buvo apdovanota rugių varpų vainiku, o šeiminkas Alg. Vaiciūnas – gražiai papuošta tradicine lazda. Visi svečiai ir dalyviai pasivaishino iš Lietuvos atvežta juoda duona su Aukštaitijos medumi.

Visi turėjo progos įsijungti į gražias dainas ir šokius. Ritos Karasienės vadovaujama "Gintaro" šokiams grojo kaimo kapela, vad. Teodoro Pabrėžos. "Volungės", Prisikėlimo parapijos ir vaikų chorams vadovavo muz. Dalia Viskontienė, pianinu akompanavo muz. Jonas Govėdas. Z. Kelmickaitė surežisavo šventės eigą, koordinatore buvo Rasa Kurienė, KLB krašto valdybos vicepirmininkė visuomenininkas reikalams. Ji ta proga užsakė šventės marškinėlius, kuriais vilkėjo visi vaikai. Jie buvo tamsiai raudoni su baltos spalvos rugiais priekyje ir įrašu nugaroje – "Aš ten buvau – Kanados lietuvių bendruomenė 1952-2002".

Rugiapjūtės metu visi būę KLB pirmininkai buvo iškviesti scenon, kur kiekvieną specialiai išausta KLB 50-mečio juosta apjuosę jų šeimos narys arba narė. Šioje įspūdingoje šventėje dalyvavo apie 400 lietuvių ir lietuviukų, kurie liudijo kaip "prieš 50 metų pasėtas grūdą svetimoje žemėje, patyręs audras, vėtras, sausras, išsaugotas švelnių rankų, didelio darbo ir gilaus pasišventimo, vis dėlto išaugo į nepaprastą lietuviškų kartų derlių". Popietė baigta visiems sugiedant *Lietuva brangi* ir sušokant paskutinį *Sutkinį*.

Sukaktuvinis pokylis

Šeštadienio vakare Toronto Lietuvių Namuose 250 svečių susirinko į pokylį, surengtą KLB 50-mečiui ir Kanados lietuvių fondo 40-mečiui paminėti. Po užkandėlių ir vyno vaišių, visi susėdo prie gražiai papuoštų

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė. **TEL. (416) 252-6741** 66 Mimico Ave., Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliešius

AŲA

ELENAI LYMANTIENĖ

po sunkios ligos mirus, dukrą BEATĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Kibirkščiai ir Vilgaliai

Lietuvai besirengiant į Europos sąjungą

Įsijungimo į Europos sąjungą nuostatai, skelbiami tarptautinėje spaudoje

JUOZAS VITĖNAS

Europos sąjungos plėtroje š.m. spalio 9 d. buvo padarytas svarbus žingsnis: joje vykdomoji komisija pasiūlė sąjungos nariams priimti dešimt valstybių: Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją, Vengriją, Čekiją, Slovakiją, Slovėniją, Maltą ir Kiprą. Bulgarija ir Rumunija dar turės palaukti, bet gaus daugiaus paramos prisitaikymui prie ES reikalavimų.

Kitas svarbus nutarimas buvo padarytas spalio 25-26 d.d. ES valstybių vadovų pasitarime Briuselyje. Lietuvos ir kitų kandidatų žemdirbiams mokėti ketvirtadalį paramos, kurią gaus dabartinių ES narių žemdirbiai. Ši pagalba kasmet bus didinama iki 2013 m., kai 10 naujų ir 15 dabartinių sąjungos narių žemdirbiai gaus vienodas išmokas.

Dėl Karaliaučiaus srities ES šalių vadovai nustatė, kad nuo 2003 m. pradžios Lietuva turės teisę kontroliuoti įvažiavimą į savo teritoriją, o nuo tų metų liepos 1 d. per Lietuvą keliaujantieji Rusijos piliečiai privalės gauti laikinus tranzito dokumentus. Taip pat buvo paminėtos sumos, kurias ES žada skirti Ignalinos atominės jėgainės uždarymui 2004-6 m.

Naujų narių priėmimo sutartis Europos taryba turėtų pasirašyti gruodžio viduryje Kopenhagoje, ES nariais jos galės tapti ratifikavus priėmimo sutartį jį ir dabartinių narių parlamentams 2004 m. pirmame pusmetyje – kaip tik laiku prieš Europos parlamento rinkimus.

Tačiau, pasak Vokietijos laikraščio *Der Spiegel* (IX.30) toms 25 valstybėms (15 dabartinių ir 10 naujųjų) ES dar bus toli. Buvusios komunistinės valstybės aštriose ekonominėse varžybose su Vakarų Europos šalimis pradžioje negalės lygintis. Be to, naujoms ir dabartinėms ES narėms iškyla įvairių, dažnai perdėtų baimių dėl įsijungimo pasekmių. Joms nurauminti įsijungimo sutartyse bus numatyta plačių išimčių ir pereinamųjų nuostatų.

Pavyzdžiui, lenkai iš baimės, kad šalis nebūtų išparduota, priešinas paprastiems susitarimams dėl žemės įsigijimo. Todėl vokiečiams ir žmonėms iš kitų ES šalių būtų leista Lenkijoje pirkti dirbamus sklypus ar ūkius tik dvylikai metų praėjus po jos įstojimo į ES. Daugumai kitų kandidatų šalių šis terminas bus septyneri metai.

Išimtis Lenkijos vyriausybė padarys tik keliems šimtams svetimšalių iš Olandijos, D. Britanijos ir Vokietijos, kurie jau

tikrai verčiasi ūkininkyste. Šitie ūkininkai, trejiems metams praėjus po nuomos sutarties sudarymo, galės žemę įsigyti, bet tik tai Lenkijos rytinėje srityje. Jos vakarinėje dalyje, kuri anksčiau priklausė Vokietijai, šis draudimas galioja septynerius metus. Revanšistams nenumatoma jokios galimybės įsigyti žemę.

ES pilietis, norintis apsigyventi Lenkijoje, galės tuojau įsigyti namus ir žemę, jei jis neužsiims žemdirbyste. Sunkiau yra įsigyti atostogų namus Tatry kalnuose ar mozurų krašte. Antrą gyvenamą vietą nusipirkti draudžiama penkerius metus.

Vokiečiai ir austrai baiminasi, kad pigios darbo jėgos antplūdis gali apsunkinti derybas, tačiau yra nurodoma, kad ankstesni plėtros tarpiniai tokio antplūdžio nepatvirtino, o visai laisvas darbininkų judėjimas iš rytų į vakarus bus leidžiamas tik septyneriems metams praėjus po įsijungimo į ES.

Be to, Vokietija ir Austrija sąjunginėms valstybėms neuždaro savo sienų. Kiekviena sąjungos narė, ir nustatytam laikui nepraėjus, gali savo darbo rinką atidaryti darbininkams iš rytų.

Taip pat bus sutarta tokia tvarka: dvejiems metams praėjus po plėtros, ES taryboje turės būti įrodyta, kad sutartas suvaržymas yra dar naudingas. Jei vokiečiai nesutiktų, po trejų metų turėtų būti sušauktas tarybos peržiūros posėdis, ir jei vokiečiai dar priešintųsi, jie galėtų paskutinį kartą dar dvejus metus naujų partnerių neįsileisti į vidaus rinką.

Išimčių sąraše numatyta įvairių kompromisų, pavyzdžiui, aplinkos apsauga: įsijungiančios valstybės su pasenusia sunkiaja pramone turi iki 2015 m. išpildyti ES nuostatus dėl kanalizacijos, o du atominiai reaktoriai Černobilio tipo Lietuvoje gali veikti iki 2009 metų, o kiti du reaktoriai Slovėnijoje iki 2008 metų.

Ne taip griežtai Briuselis rūpinasi maisto sveikumu. Lenkijos pieninės ir skerdyklos, kurios dėl švaros stokos turėtų būti uždarytos, galės veikti dar trejus metus po įstojimo į ES. Pieno ir mėsos gaminiai, kaip teigiama, bus pardavinėjami tik vietos rinkoje. Įtariamų prekių eksportas į kitas ES sritis bus pažymėtas specialiais antspaudais bei užrašais, bet tai, pasak *Der Spiegel*, nesudarys jokio vargo spekuliantams. (S. vok. kalba atsiuntė Le.Kro).

AUKOKIME LIETUVAI per
TAUTOS FONDAŲ KANADOJE
Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.
Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:
Tautos fondas Kanadoje,
1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir

toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

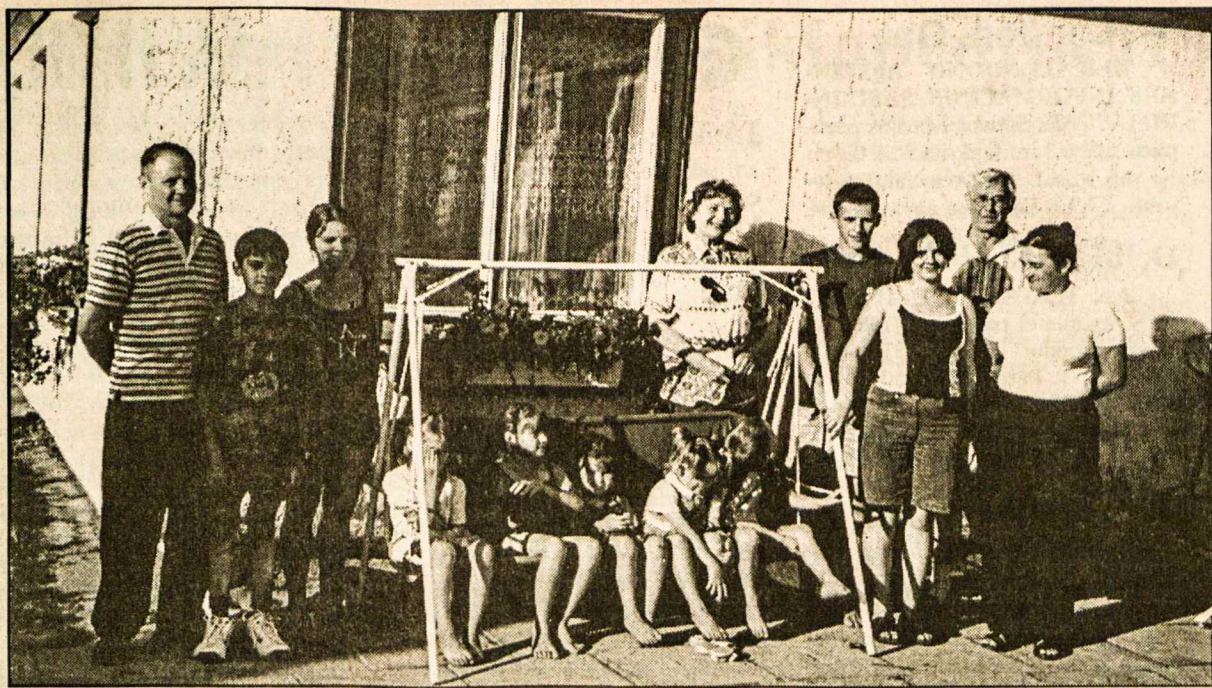

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

Sesėlės Nijolės Sadūnaitės globojami varganų šeimų vaikai su pagalbininkais Vilniuje 2002.VIII.

Elgetaujančių vaikų nesutvarko suaugusieji

REDA ULINSKAITĖ

Ant šilgaitvio klūpančio vaiko ištiesta ranka jau nebestebina nieko. Į keturiolikamečių delnus dedami centai skamba su gailėsčio gaidelėmis: „vaikas neturi namų“, „gyventi valdiškuose namuose jau sunku“, „kažin ar jis nealkanas“....

Labai dažnai daugelis mūsų net neįtaria, kad šiuolaikiniams vaikams elgetavimas tampa savotiška pramoga, pamažu perauganti į įprotį, nieko neveikiant lengvai gauti pinigų.

Vaikais besirūpinančios tarnybos

Šiaulių miesto vaikų teisių apsaugos vyresnysis specialistas Vaidutis Visockas kovą su elgetaujančiais vaikais sulaukia su beprasme kova su vėly maitiniais.

– Kol vieną vaiką prikalbini grįžti į mokyklą, kitas pabėga. Nors jis ką tik buvo pasižadėjęs neiti į gatvę elgetauti. Eidamas pro turgavietę pamatai ištiestą delną, nors prieš keletą dienų jis nuosirdžiai pradžioje lankytis mokyklą, – taip apie elgetaujančius kalbėjo vaikų teisių vyresnysis specialistas V. Visockas.

Pasak jo, vaikų teisių apsaugos tarnyba labai dažnai sulaukia gyventojų skambučių, prašančių, jog prie didžiųjų prekybos centrų ar turgaviečių elgetauti vaikai. Specialisto teigimu, jų tarnyba stengiasi apvažuoti visus karštus taškus. Gana dažnai tenka bendrauti su turgavietėje elgetaujančiais vaikų globos namų auklėtiniais.

– Mes galime tik pasikalbėti su vaikais, kad jie šitaip nesielgtų. Paimti juos už rankos ir parvesti į namus ar mokyklą mes neturime teisės. Tiesa, šių vaikų tėvams galima skirti baudas už „tėvų valdžios panaudojimą arba nepanaudojimą vaiko interesams“. Anksčiau baudos buvo 100-200 litų, dabar ji padidinta iki 400 litų. Taip pat yra numatoma 2000-4000 litų baudos už klijumą vaikui lankytis mokyklą. Tokių baudų būtų galima skirti ne vienai šeimai. Tačiau visi žinome, kad socialios šeimos neturės pinigų. Todėl atvejų, kuomet skiriamos baudos, nėra daug, – taip apie neefektyvų baudžiamoją kodeksą pakeitimą kalbėjo vaikų teisių apsaugos tarnybos darbuotojas.

Specialisto manymu, dažniausiai vaikai į gatvę išeina elgetauti paskatinti dviejų priežasčių: asocialūs tėvai liepia parnešti pinigų, patys vaikai pasirenka tokį gyvenimą, nes lengvesnis ir įdomesnis.

Vaikai uždirba daugiau už mokytojus

Miesto mokyklų socialinių pedagogų teigimu, gatvėje vyrauja gana stipri vaikų hierarchija. Neformaliose grupėse ypatingai vertinami apskrūsi ir gudrūs vadovai, kurie sugeba užsidirbti pinigų. Elgetavimas nėra suvokiamas kaip gėdingas dalykas. O bendravimas su socialiniais darbuotojais paauglių negąsdina.

– Jiems gali šnekėti ką tik nori... Į suaugusiųjų kalbas jiems nusispjaut. Įžūlus ir drąsus. Į klausimą „kodėl taip elgiesi?“, jie neatsako arba pasižada daugiau taip nebesielgti. Tačiau tik nusisuk, ir jie vėl atsi- klaups... Šie vaikai jau praėjo gėdos etapą. Jiems elgetavimas – savotiškas „biznis“. Bijodami būti apatinti mokytojų, jie ima- si visokių gudrybių. Išsileptioja veidus arba slepiasi po gobtuvais. Tad praiviuvi labai nesunku patikėti, jog tas vaikas gali būti nevalges keletą dienų.

Mes, suaugusieji, nustertame išgirdę, kad išmaldos prašantiems vaikams 20-30 litų jau mažai pinigai. Kai susirenkam tik dvi dešimtines, penkiolikmečiai tokį „uždarbį“ vadina prastu. Įsivaizduokite, vietoj pamokų lankymo per dieną galima susirinkti net po 50 litų. Vėliau juos išleisti cigarečių, kompiuteriniams žaidimams ar saldumynams. Beje, taip elgiasi ne tik asocialių šeimų vaikai. Elgetauja ir gerus namus turintys. Gailiu balsu paprašyti tetos centų jiems tampa savotiška atrakcija, už kurią dar galima gauti pinigų, – taip apie savo auklėtinius kalbėjo nepanorusiusios būti apatintos socialinės pedagogės. Vaidutis Visockas mano, kad visuomenė neturėtų taip atlidžiai žiūrėti į elgetaujančius vaikus.

– Vos ne kiekvieną dieną tenka eiti pro prekybos centrą „Maxima“, ten visada galima sutikti elgetaujančių vaikų. Tik pradėsi su jais kalbėti, greitai atsiranda jų gynėjų. Dažniausiai, tai senyvo amžiaus moteriškes, duodančios kelis centus. Būname apšaukti, kad lendame prie vaikų. Tačiau kai tas pats vaikas iš jų rankinės ištraukia pinigine, kaltinama vaikų apsaugos tarnyba.

Savų pinigų turėjimas nevysto vaikų į gatvę

Vilnių pagrindinės mokyklos socialinė pedagogė Vilija Kvasienė teigė, kad jų mokykloje mokosi vaikai iš šalia esančių globos namų. Tačiau problemų

dėl bėgimo iš pamokų ir elgetavimo turi tik keli auklėtiniai.

– Šių problemų beveik neįmanoma išspręsti. Tai tarsi užburtas ratas. Vaikas išeina į mokyklą, bet atsiranda gatvėje... Mes su jais kalbamės, rašome raštus vaikų teisių apsaugos tarnybai, policijai, kviečiamės tėvus... ir nieko. Kol mes susirašinėjame, vaikai gatvėse ramiai renka centus. Žinoma, mieste yra vaikų, kurie elgetauja ne iš gero gyvenimo. Tačiau dauguma gatvinukų puikiai žino, kad elgetaudami gatvėse gali užsidirbti nemažai pinigėlių. Pagalvokite, nieko neveikiant susirinkti penkiadešimt litų per dieną. Manau, jog įprastųjų elgetauti vaikų beveik neįmanoma atraptinti. Jie gyvena tokį gyvenimo būdą, kurį mato savo namuose. Jų tėvai dažniausiai bedarbiai, ne tik neturintys lėšų, bet ir pastovios gyvenamosios vietos. Pinigų šiems vaikams niekas neduoda. Mokyklos taip pat nieko negali pasiūlyti savo moksleiviams. Juk nė viena mokykla neturi žaidimų kambarių ar galimybių vaikams įdėti po litą į kišenę. Užsidirbti šiems vaikams nėra kur, – kalbėjo socialinė pedagogė.

Vaikų globos namų direktorius Rimantas Žašinas taip pat patvirtino, kad yra tik keletas globos namų auklėtinių elgetaujančių gatvėse.

– Dažnai būna tokių atvejų, kad išleidi vaiką į mokyklą, o parsiveži iš turgavietės. Jis paršo pasiaiškinimą ir kitą dieną vėl išeina elgetauti. Mes nieko negalime padaryti. Dabartiniai vaikai gerai žino savo teises, bet pamiršta pareigas. Elgetavimas jiems lyg savotiškas pinigų užsidirbimas. Man nesuprantama, kodėl vaikams reikia elgetauti? Juk globos namuose 5 kartus per dieną maitiname, švari patalynė ir šiltas vanduo. Tikrus namus turintys vaikai taip socialiai nevalgo, kaip mes juos maitiname. Tačiau jiems labiau patinka gyventi šiluminėje trasoje. Nes pas mus reikia ruošti pamokas, prausti ir eiti į mokyklą. Palaidas gyvenimo būdas jiems jau geresnis, ir nieko neįmanoma padaryti. Direktoriaus manymu, blogai yra tai, kad vaikai negauna kišenpinigių. Prieš keletą metų našlaičiai gaudavo mėnesiui penkis litus. Tačiau mažinant lėšas ir šių pinigų buvo atsisakyta.

– Manau, kišenpinigių turėjimas bent iš dalies išspręstų elgetavimo problemą, – mano direktorius.

Kova už savo tėviškę

Štai ir vėl spalio vidury Kestutis Asevičius iš Lietuvos išvyko į Torontą. Į Lietuvą jis kasmet parvažiuoja nuo 1991 m. Gimtosios sodybos belikusi tik mūrinė klėtis, kurioje jis pragyvena kelis mėnesius ir grįžta Kanadon pas žmoną, dukros ir sūnaus šeimą, kur jo laukia du vaikaičiai (mergytė ir berniukas).

Tėviškės jautrumą jam tebedrumsčia nesibaigiantis bylinėjimasis dėl žemės su kaimynais. Jau buvo keleri metai grįžęs ir Lietuvos pilietybę atgavęs, kai seniūnijos tarnautojai skubėjo jo žemę išdalinti kitiems. Bandė pasiskųsti net Lietuvos prezidentui, gavo atsakymą, seniūnijos suformuluotą, ir viskas.

O teismai tokie prieštaringi. Kestutis jau trečią advokatą pasisamdė, nes du pirmieji tik pažadus bėrė. Juk advokatas turėtų apie bylas nusimanyti, o ne tik pinigų vilioti. Kažkas buvo pataręs duoti teisėjams kyši, bet Asevičius tokios minties atsisakė – už savo tėvų žemę, o, be to, Kanadoje jis niekad ir niekam nebuvo kyšio davęs.

Taip ir bėga dienos, metai, bet Kestutis nepraranda vilties, jog teisingumas turėtų būti. Teismai Lazdijuose, Kaune, dabar – jau Vilniuje.

Labai keistas požiūris kai kurių žmonių, kad jam tie 23 ha nereikalingi, bene jis ars ir sės. Bet tai juk jo žemė! Didžiulis sodas. Purto obuolius nuo šakų jam tėviškėje esant.

Arba vėl. Didelis mūrinis rūsys ir šulinys atsiduria kaimyno sklype, lyg Gervėčiai Gudijoje. Nors keturi liudininkai teisme įrodė, kad šulinys nuo neatmenamų laikų iškastas, kaimynas tvirtina, kad jis pats išsika-

šęs. Akmenimis grįstą. Kas dabar tokį meistrą rastų? Bet to šulinio vis tiek nesugrąžina.

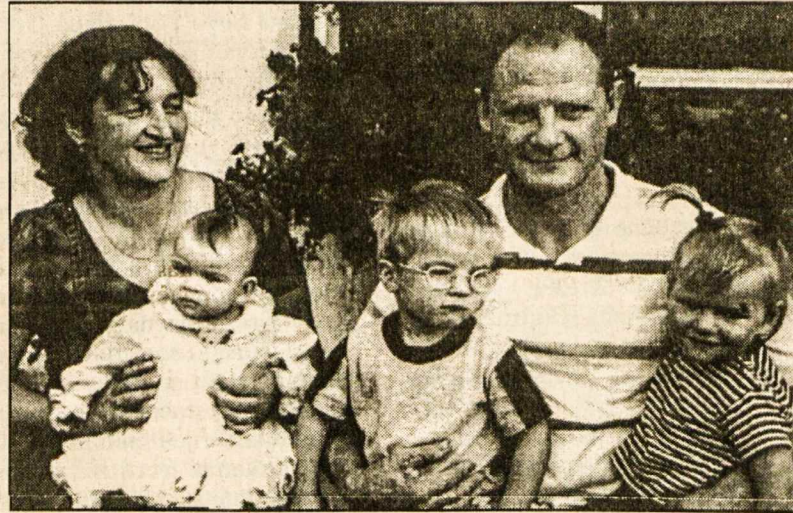
Toks įžūlus noras viską okupuoti, kreivais keliais palaikomas, viršūnę pasiekė, kai kaimynas net sunkvežimiu užbloko bendrą įvažiavimą į kiemą. Baisu buvo žiūrėti. O kam pasiskųsi? Rodos diužlungėse gyvenime. Į savo numylėtos gimtinės kiemelį nors malūnsparniu nusileisk.

Ką galvojo Kestutis, vos sugrįžęs? Jam dabar 77 metai. Jau vėlu nors ir gimtąją žemę purenti. Ketino išdalinti ją žmonėms. Padovanoti. Bet kai pradėjo šitaip tyčiotis iš žmogaus jausmų, to buvo per daug. K. Asevičius geros širdies. Prieš išvykdamas į Torontą, jis Punsko pagrindinės mokyklos ir gimnazijos direktoriui Juozui Bliūdžiui – jo mokyklai padovanoto 3,000 Lt. o Violeta Lopetienė, Rumdžiūnų vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja (Gervėčių kraštas Gudijoje) savo mokyklai parvežė 2,000 Lt. Tai kilni parama. Tiems svetimuose kraštuose vargstantiems lietuviams tikrai nebus per daug. (Tuos du kilnius momentus aš mačiau).

Kiek nedaug tereikėjo tam jo kaimynui – nuoširdžiai paprašyti. Būtų ir šulinį padovanojęs, ir rūšį pridėjęs magaryčių.

Baigdamas noriu pridurti, kad man vienodai brangūs lietuvis, iš Vakarų ar iš Sibiro sugrįžęs. Tą tautos tragediją 1944 m. vasarą pajuto tūkstančiai lietuvių, ir jie net žodžiu arba raštu nepajėgtų pavaizduoti, kaip tai buvo baisu.

Juozas Kučinskas, Verstaminai

Vaikų globos sodyboje: Milėna, naujos mamos glėbyje, o dyvynukai Laurynas ir Monika tėvelio glėbyje jaučiasi saugūs. Jiems reikia dar daug dyvynų pagalbos ir vaistų

Beglobių vaikų sodyba

Jūratės ir Eugenijaus Keraminų Šv. Teresės globos šeimyninė vaikų sodyba

Jūratė ir Eugenijus šeima sukūrė 1981 metais ir augina keturis vaikus: Karolį (gim. 1982 m.), Justą (gim. 1984 m.), Simoną (gim. 1989 m.) ir Mariją (gim. 1992 m.). Visi vaikai mokosi, nuo mažens su tėvais dirba savo ūkyje. Jaunesnieji Justas, Simonas ir Marija lanko Užpalių vidurinę mokyklą, Karolis ją baigė ir pradėjo studijas Vilniaus Gedimino technikos universitete. Deja, studijų pradžioje metu tęsia studijas, yra II grupės invalidas.

Jūratė, baigusi Šiaulių pedagoginio instituto Klaipėdos skyrių, savo tolimesnį gyvenimą paskyrė

vaikų auginimui ir auklėjimui.

Eugenijus augo gausioje aštuonių vaikų šeimoje, baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją ir pasirinko ūkininko kelią. Jų šeima dabar turi 11 ha žemės ir nuomoja apie 30 ha, kad galėtų išlaikyti bei pratinti prie darbo savo gausią 17 vaikų šeimą.

1997 metais Jūratė ir Eugenijus įregistravo savo vardo Šv. Teresės globos šeimyninę vaikų sodybą, į kurią priima gyventi beglobius vaikus. Nuo to laiko Utenos ir kitų rajonų vaikų globos tarnybos į šią sodybą atsiunčia nelaimingus vaikus. Šiuo metu (2002 m. liepos mėn.) jų šeimynoje gyvena ir mokosi 17 vaikų (7 berniukai ir 10 mergaitės) nuo 8 mėn. amžiaus iki 20 metų.

Šeimyna įsikūrusi apleisto buvusio vaikų darželio patalpose. Suremontavus patalpas, vaikai turi savo vietą poilsui ir darbiui bei erdvę kambarį bendriems susibūrimams. Šeimynos name įrengtas kuklus kambarėlis susikaupimui ir maldai. Ten noriai lankosi dažniausiai mažiieji. Vaikai auklėjami katalikiška dvasia. Visi vaikai krikštyti.

Iki patenkančią į šeimyną vaikai buvo apleisti, todėl naujieji tėvai stengiasi jiems suteikti ir malonumų. 2001 metais vaikai buvo nuvažiuavę į Baltijos pajūrį, maloniai bendrauja su juos lankančiais svečiais.

Gausi šeimyna sukelia daug rūpesčių, naujiems tėvams. Dalis jų augintinių vaikystėje patyrė traumų, žiaurumo, gimė degradavusių tėvų šeimose. Visų 13 vaikų tėvai atsisakė juos auginti.

Jūratė ir Eugenijus Keraminai, Pilies g. 1a, LT-4926 Užpaliai, Utenos raj.

KLB 50-mečio šventėje Prisikėlimo parapijos salėje š.m. lapkričio 9 d. pirmininkų pagerbime KLB pirm. RŪTA ŽILINSKIENĖ, buv. pirm. (1955-1957 m.) BALYS SAKALAS ir GIEDRA PAULIONIENĖ, kurios tėvas Antanas Rinkūnas pirmininkavo 1965-1968 m. Ntr. K. Baliūnaitės

Auksinis Bendruomenės...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Pamaldos ir minėjimas

Sekmadienį, lapkričio 10, lietuviškose parapijose KLB auksinė sukaktis buvo paminėta specialia tikinčiųjų malda, kurią sukūrė Išganytojo parapijos klebonas kun. Alg. Žilinskas. Prie evangelikų liuteronų šventovės buvo pasodinta eglutė pažymėti šiai šventei. Prisikėlimo parapijos šventovėje pamokslą pasakė vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Po pietų Anapilyje vyko KLB šventės programos paskutinioji dalis. Atlydėjęs buvusius KLB pirmininkus į pirmą auditorijos eilę, minėjimo organizatorė, KLB vicepirmininkė kultūros reikalams Irena Ross pakvietė visus sugiedoti Kanados himną. Po to vysk. P. Baltakis ir vysk. H. Dumypys pašventino scenoje pastatytą kryžių, sukurta Gintaro Repečkos. KLB 50-mečio atminimui kryžius pastatytas Šv. Jono kapinių kryžių kalvoje.

Devynių Kanados lietuvių rašytojų ir poetų kūrybos ištraukas skaitė Hamiltono „Aukuro“ ir Toronto „Aitvaro“ teatrų nariai – Kestutis Kalvaitis, Dalia Jonikaitė, Danutė Kudabaitė, Laisvis Širvinskis, Darius Stasiulevičius, Daiva Botyrienė. Ištraukas ir aktorius paruošė režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Kai kuriuos kūrinius malonia smuiku muzika lydėjo Audronė Šarpytė.

Rašytojas Antanas Šileika pristatė autorius – Ireną Mačiulytę-Guilford ir Raymond Filip, kurie patys skaitė savo kūrybos ištraukas. Ji skaitė iš savo romano *The Embrace* lietuviško vertimo, o poetas R. Filip skaitė angliškai. Jo trijų eilėraščių lietuviškus vertimus, kurių vienas išspausdintas popietės programoje, dar paskaitė Kestutis Kalvaitis ir Laisvis Širvinskis.

Po turiningos literatūrinės valandos buvo 20 min. pertrauka, po kurios prasidėjo oficialioji dalis. Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė pasveikino susirinkusius ir, pakvietus scenon *Tėviškės žiburiai* vyriausiąjį redaktorių prelatą dr. Praną Gaidą ir redaktorių Česlovą Senkevičių, įteikė jiems Lietuvos prezidento paskirtus Gedimino ordinus už kultūrinę veiklą.

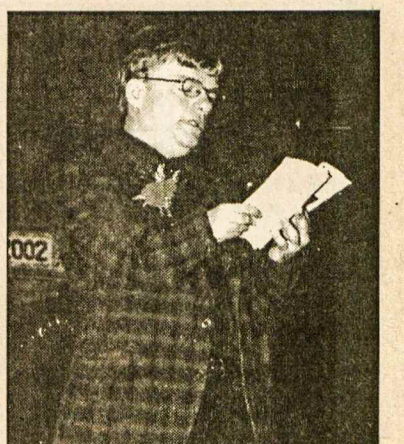
PLB pirmininkas Vytautas Kamantas pasveikino ir apdovanojo KLB pirm. R. Žilinskiene PLB padėkos žymeniu. Savo kalboje jis apžvelgė Kanados įnašą į Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklą, minėdamas pirmųjų valdybų pirmininkus Joną Matulionį ir dr. Juozą Sungailą. Jis išvardino ir kitus būdus, kuriais Kanada prisidėjo prie PLB veiklos ir išreiškė viltį, kad kita PLB valdyba bus sudaryta Kanadoje.

Toronto „Gintaro“ studentų grupės šokėjai, dalyvavę „Rugiapjūtės“ programoje, KLB 50-mečio proga surengtoje lapkričio 9 d. Prisikėlimo parapijos salėje

IRENA MAČIULYTĖ-GUILFORD, skačiusi savo kūrybos ištrauką lapkričio 10 d. Anapilio salėje surengtame KLB 50-mečio minėjime Nuotr. K. Baliūnaitės

Poetas RAYMOND FILIP skaitė tris savo kūrinius Anapilio salėje surengtame KLB 50-mečio minėjime lapkričio 10 d. Nuotr. K. Baliūnaitės

Paslaugos ir informacija internete

Kur galėčiau...

- sužinoti kaip gauti darbą?
- kompiuteriu susirasti informacijos apie sveikatos apsaugą?
- išmokyti kaip pradėti verslą?
- rasti informacijos apie klimato pasikeitimus?

Kanados vyriausybės interneto tinklapis teikia informaciją šiomis ir kitomis temomis.

Ji skirta Jums. **canada.gc.ca**

1 800 O-Canada (1 800 622-6232)
TTY / TDD: 1 800 465-7735
canada.gc.ca
Service Canada Access Centres

Canada

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GALI PRARASTI VIETĄ

Parlamentaras ir kandidatas į prezidentus, Krikščionių demokratų vadovas Kazys Bobelis, kandidatavęs į seimą 2000 metais, nenurodė, jog tuo metu turėjo ir JAV pilietybę, praneša LGTIC. Dabar keliamas klausimas dėl jo seimo nario mandato teisėtumo. Yra galimybė, kad ši klausimą turės spręsti visas parlamentas apkaltos proceso tvarka. Tai labai sudėtingas veiksmas, reikalaujantis ilgų svarstymų bei teisinių išvadų patvirtinimo, ir balsavus ne mažiau kaip trims penktadaliams visų seimo narių. Liberalas Romanas Sedlickas irgi iki šiol nėra atsisakęs JAV pilietybės, nors prieš 4 metus priimtas Konstitucinio teismo sprendimas neleidžia tokiam asmeniui siekti seimo nario vietos.

BIOETIKOS KONFERENCIJA

Lietuvos prezidento rūmuose lapkričio 11-12 d. vyko Tarptautinė Vidurio ir Rytų Europos konferencija bioetikos klausimais, praneša ELTA/LGTIC. Atidarydamas konferenciją prezidentas Valdas Adamkus teigė, jog visi modernieji tyrinėjimai biologijos, medicinos, genetikos srityse privalo būti tvarkomi pamatinėmis teisėmis, pirmiausia – Žmogaus teisių. UNESCO organizacija suteikė teisę konferencijai rengti Vilniuje. Dalyvavo kultūros ministrė Roma Dovydienė, švietimo ir mokslo ministris Algirdas Monkevičius, sveikatos apsaugos ministris Konstantinas R. Dobrovolskis, Lietuvos medicinos ir teisėtvarkos atstovai. Atvyko ir pa- reigūnai iš UNESCO, Europos komisijos, Europos tarybos, Tarptautinio bioetikos komiteto.

ĮSTATYMAS DĖL BŪSTO

Lapkričio 12 d. Lietuvos seimas priėmė pataisytą Gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą, kuris įsigalios nuo kitų metų pradžios, rašo ELTA/LGTIC. Jis nustato valstybės paramos, teikiamos fiziniams asmenims (šeimoms), turintiems nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvoje, būstui pirkti sąlygas ir tvarką. Jame taip pat nustatytos savivaldybių socialinio būsto nuomos sąlygos. Įstatymas nustato kas, kokiomis sąlygomis gali gauti kreditą būstui įsigyti, kai valstybė dengia tam tikrą paskolos dalį.

TIKINČIŲJŲ STATISTIKA

Lietuvos rytas skelbia, kad pernai atlikto visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, Lietu-

vijoje yra 83.6% tikinčių gyventojų. Dauguma jų – 79%, arba 2.75 mln. gyventojų – save priskiria Romos katalikams. Prisipažino netikintys 8.3%, o 8.1% negalėjo atsakyti. Surašymo metu užregistruotas 28 skirtingos tikybės. Antroji pagal dydį tikinčiųjų grupė Lietuvoje yra stačiatikiai (ortodoksai), kurių yra 4.1% (141,800 gyventojų). Jų gyvena daugiausia Klaipėdos, Vilniaus ir Utenos apskrityse.

APTARĖ ŽEMĖS ŪKIO POLITIKĄ

Lapkričio 6-7 d.d. Lietuvos seime vyko parlamentinių Baltijos valstybių žemės ūkio ir kaimo reikalų komitetų atstovų konferencija *Žemės ūkis ir Europos sąjunga*, skelbia ELTA/LGTIC. Joje Latvijos, Lietuvos ir Estijos parlamentarai aptarė derybų dėl žemės ūkio eigą ir kitus su įsijungimu į ES susijusius klausimus. Bendrame paraiškime pabrėžta, kad stojimo į ES sąlygos turėtų būti nustatytos, atsižvelgiant į Baltijos valstybių specifinę padėtį, ypač joms nukentėjus nuo Rusijos krizės. Latvija, Lietuva ir Estija siekia palankesnio pereinamojo laikotarpio ir didesnių atskirų produktų gamybos kvotų.

NAUDINGA ŠVEDIJOS PROGRAMA

Lietuvoje pradėta bandyti švediška kompiuterinė programa, kurios pagalba atsakingos Lietuvos institucijos galės keistis informacija branduolinių ar radiacinių avarių atvejais. Kaip praneša ELTA/LGTIC, galutinai ją išmėginus, švedų specialistai į įdiegtą nemokamai, ir bus įmanoma tų institucijų tarpusavio veiklą koordinuoti kompiuteriniame tinkle. Programa taikoma vykdamas bendrą Lietuvos ir Švedijos projektą "Parama institucijoms, dalyvaujančioms rengiantis branduolinių ir radiacinių avarių atvejais".

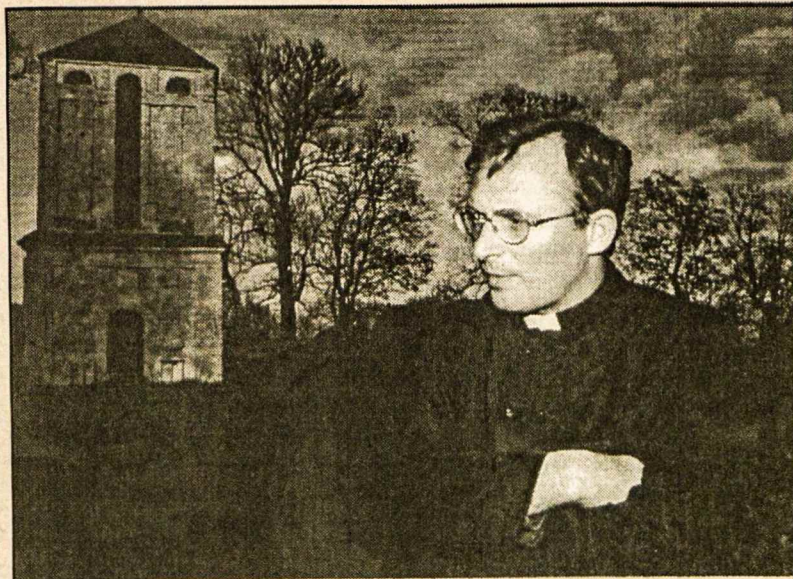
LYGYBĖS DAR NĖRA

Lietuvoje bei dar šešiose Europos sąjungos (ES) kandidatėse valstybėse atliktas tyrimas "Motėrų ir vyrų lygios galimybės Europos integracijos procese" siekė išaiškinti, kaip ES valstybės-kandidatės laikos ES lyčių lygybės standartų, koks dėmesys skiriamas lygioms moterų ir vyrų galimybėms įvairiose gyvenimo srityse. Kaip praneša ELTA/LGTIC, prieita išvada, jog tose valstybėse "lygybė tarp lyčių dar nėra iki galo pasiekta, visuomenė šiuo klausimu mažai informuota, trūksta veiksmingų mechanizmų, užtikrinančių efektyvų lyčių lygybės politikos įgyvendinimą". Išvados taip pat pažymima, jog šių klausimų sprendimui itin svarbus vaidmuo tenka tų valstybių vyriausybėms bei įgalinantioms institucijoms. Lyčių skirtumai neturėtų neigiamai veikti moterų ir vyrų gyvenimo sąlygų, žmonės neturėtų būti diskriminuojami dėl lyties. Tiek moterys, tiek vyrai, turėtų būti skatinami lygiomis teisėmis dalyvauti ekonominiame, politiniame ir visuomeniniame gyvenime, pabrėžė tyrimo autoriai. RSJ

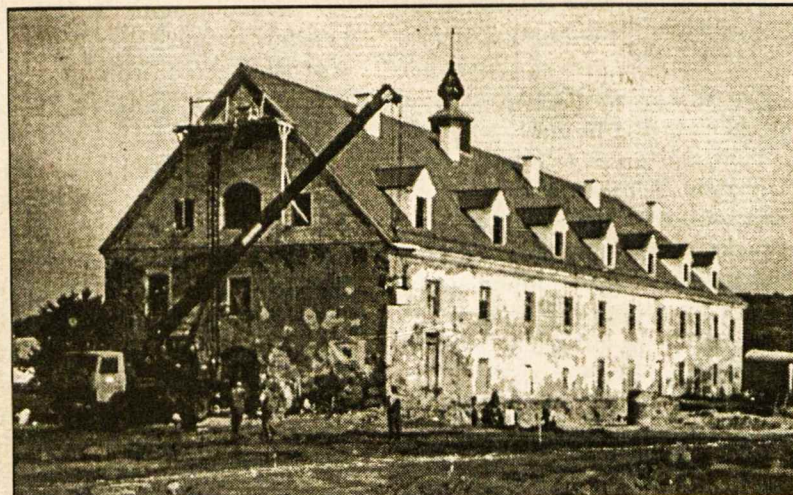
RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Salvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavieta: www.homesgeorgianbay.com

Kun. Alionidas Budrius, Kražių klebonas, kuris plačiu mastu organizuoja istorinių pastatų atnaujinimą

Atnaujinama istorinė Kražių jėzuitų kolegija, kurioje darbuos žymūs Europos švietėjai

Kražių 750 metų jubiliejus

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Net ir mažiausiai žinančiam Lietuvos istoriją yra gerai žinoma tragedija, kai XIX š. gale Žemaitijoje ir kitose Lietuvos vietovėse uždarius vienuolynus, apgriovus šventoves, 1893 m. caro įsakymu Kražiuose įvyko brutalių žudynių, siekiančių sunaikinti katalikų šventoves, uždaryti vienuolynus, panaikinti vyskupijas, vykdyti religijos persekiojimą. Brutalus rusų charakteris krauju aplaistė istorijos lapus nuo carų valdžios iki Stalino.

Jau bene antrą kartą Amerikoje lankėsi veiklus ir labai energingas Kražių klebonas kun. Alionidas Budrius, kuris stengiasi užsienio lietuvių supažindinti su Kražių istorija, prašydamas lėšomis remti tos tragiškos, bet labai garbingos istorijos išlikusių paminklų bei istorinių pastatų atnaujinimą.

2003 m. rugpjūčio 16 d. Kražiuose vyks didelės išimės, mininčios 750 metų jubiliejų nuo tos dienos, kai Kražiai buvo minimi spaudoje, literatūroje, mokslo institucijose.

Kražiai pasižymėjo grigališkojo choro ir baroko muzikos studijomis. Neseniai Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo šventovėje buvo surengtas religinis koncertas, kuriame Lietuvos kamerinės muzikos orkestras bei choras "Aidžiai" atliko prancūzų kompozitoriaus M. A. Carpentier kūrinį, jų tarpe ir "Te Deum laudamus".

Ryšium su jubiliejumi

įsteigtas "Kražių paveldo atstatymo fondas", kurį remti yra prašomi užsienio gyventojų lietuviai. Vienas svarbiausių fondo uždavinių yra sutvarkymas istorinių paminklų. Yra restauruojamas jėzuitų kolegijos pastatas, kuriame dirbo Europoje gerai žinomi dėstytojai, o poetikos dėstytojas M. K. Serbievičius buvo popiežiaus Urbano XIII vainikuotas laurų vainiku ir pavadintas "antruoju Petru". Jo knyga buvo iliustruota žymaus menininko Rubenso ir buvo išleista net 50 laidų.

2003 m. sausio-vasario mėnesiais Lietuvos seime rengiama fotografijos paroda, siekianti sutelkti minėjimui reikalingas lėšas. Kražių garbinga daugelio metų istorija, žudynių tragizmas ir dabartinės pastangos atnaujinti tą nuostabų senos ir garbingos istorijos paminklų turinį būti tinkamai įvertintos. Norintys plačiau susipažinti su jubiline švente gali susisiekti elektroniniu paštu kkc@email.lt arba paštu šiuo adresu: Rev. A. Budrius, M. Valančius 50, Lt 5479 Kražiai, Kelmės rajonas, Lithuania. Aukos galima siųsti šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910, USA. Amerikos piliečiai aukas gali nusiųsti nuo federacinių pajamų mokesčių, pažymint, kad suma skirta "Kražiai Fund". Jei minime įvairias Lietuvos istorijos suaktyvinti, tai Kražių istorinių pastatų atnaujinimas ir jubiliejus turėtų rasti atgarsį visų užsienio lietuvių širdyse.

Hamiltono tautinių šokių grupės "Gyvaras" studentai š.m. spalio 4-6 d.d. Filadelfijoje pasirodė 19-ame "Heritage" festivalyje

Nuotr. I. Žukauskaitės

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905-271-8781
PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

London, Ont.

KLB LONDONO APYLINKĖS INFORMACINIS SUSIRINKIMAS įvyks Šiluvos Marijos parapijos salėje š.m. lapkričio 24 d., po 10 val. Mišių. Visi kviečiami dalyvauti. KLB Londono apy. valdyba

Delhi-Tillsonburg, Ont.

A.a. TERESĖS ASTRASKIENĖS atminimui pagerbti "Tremtinių grįžimo fondui" aukoj: \$10 – B. Dirsienė, T. Pargauskienė, L. Venčius; \$20 – J. Tranelis, Dėkinga – KLB moterų dr-jos centro valdyba

Hamilton, Ont.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS salėje spalio 3 d. įvyko lietuvių pensininkų klubo "Ažuolas" narių susirinkimas, kurio metu buvo renkama klubo v-ba ir revizijos komisija. Į klubo v-bą išrinkti septyni asmenys: A. M. Borusienė, R. Bulovas, D. Garkūnienė, A. Matulicz, p. Matukaitienė ir P. Šidlauskas. Į revizijos komisiją 3 asmenys: K. Gudinskas, p. Mikalauskas ir J. Paškevičienė.

Spalio 10 d. A. Matulicz namuose įvyko pirmasis naujai išrinktos v-bos posėdis, kuriame v-bos nariai pasiskirstė pareigomis. Klubui vadovauti išrinkta A. Matulicz, vicepirmininkas P. Šidlauskas, sekretorė D. Garkūnienė, išdėstė R. Bulovas, atsakinga už ligonių lankymą M. Borusienė, išvykų organizatorius p. Aleksa, paruošimas visų renginių metu patikėtas p. Matukaitienei. V-bai talkinti sutiko p. Juozaitienė. Artimiausias darbas – žiemos pobūvis-parengimas, kuris numatytas sausio antroje pusėje.

KLKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIAUS narių susirinkimas įvyko spalio 20 d. parapijos salėje. Po maldos pirm. M. Vaitonienė paskelbė darbotvarkę, kurios pagrindinis klausimas – skyriaus v-bos perrinkimas. Susirinkimui vesti paskaitė A. Žilytienė, sekretorė J. Paškevičienė. Pranešimus padarė skyriaus išdėstė revizijos komisijos pirm. I. skyriaus v-bą išrinkta R. Choromanskytė, D. Garkūnienė, A. Gedrienė, E. Kybartienė, E. Navickienė, J. Paškevičienė, B. Skverekienė ir M. Vaitonienė. Į revizijos komisiją – G. Breichmanienė ir A. Žilytienė. Pirmasis naujai išrinktos v-bos posėdis įvyko spalio 30 d. E. Kybartienės namuose. V-bos narės pasiskirstė pareigomis. Skyriaus pirm. išrinkta M. Vaitonienė, vicepirmininke R. Choromanskytė, sekretore D. Garkūnienė, išdėstė E. Kybartienė. Už ligonių lankymą atsakinga A. Gedrienė, altorių papuošimą organizuos E. Navickienė, J. Paškevičienė – renginius. Posėdyje aptarti ateities darbai. D.G.

A.a. HENRIKUI RIMKEVIČIUI Hamiltono mirus, reikšdami užuojautą dukrai Birutei su šeima ir visiems velionies giminaičiams, Kanados lietuvių fondui aukoj: \$20 – A. P. Armonai, G. J. Kristolaičiai, E. Bajoraitienė, J. Stankus, Z. Čekauskas. J.K.

Priešrinkiminiai svarstymai

Vietoje humoreskos

Už Glavecką aš balsuočiau, Jei mane parentų su alaus ašočiu. Balsą atiduočiau už Adamkų, Jei mane paskirtų vadovauti bankui.

Ir Brazauskas būtų prie širdies, Jei rinkimų rytą butelį jis man išties.

Gal Vytenį aš paremčiau, Jai "samanės" duos man samčiais.

Ir Bobeliui jausčiau meilę begalinę, Jei pripiltų man jis taurę "Bobelinės".

Ką? Paulauską?... Kad jį kur galas! Ar su juo sėdėsiu aš prie vieno stalo?

Betgi kam splioti?... Kam dar aušinti burną?... Jau vėčiau nestosi prie rinkimų urnos...

Steponas MILTENIS

P.S. "Samanė" – taip Lietuvoje vadinama nelegaliai pagaminta naminė degtinė ("krūminė"). "Bobelinė" – Lietuvoje tokiu pavadinimu gaminama ir parduojama degtinė.

Išvadu šildymo ir vėsinimo sistemų, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

ALTOS valdyba spalio 2 d. Čikagos miesto centre surengė prof. Vytautui Landsbergiui pagerbimo pietus. Ypač pažymėtinas Cicero miesto vadovybės pastangos pagerbti prof. V. Landsbergį. Miesto taryba, sužinojusi apie profesorius lankymąsi Čikagoje, spalio 2 d. paskelbė "Landsbergis Day". Miesto prezidentas R. Gonzales pietų metu pasveikino profesorį ir su kitu miesto atstovu jam įteikė paskelbtąją proklamaciją. Jis taipgi galėjo pasikalbėti su Lietuvos generaliniu konsulu Čikagoje G. Apuoku ir pasiūlyti Vilniui ir Cicero miestui susigiminiuoti. Pietuose dalyvavo įvairių sričių Cicero miesto darbuotojų ir nemažai šios vietovės lietuvių.

Olandija

Lietuvių sekmadieninės mokyklos Nieuwegein vietovėje atidarymas įvyko rugsėjo 1 d. Iš įvairių Olandijos vietovių į mokyklą susirinko 25 mokiniai ir apie 40 jų tėvų. Į suaugusiųjų klasę, norinčių mokytis lietuvių kalbos, atvyko 12 asmenų. Sugiedojus Lietuvos himną, visus dalyvius pasveikino Olandijos lietuvių bendruomenės pirm. E. Puščūtė-Hajben. Ilgesnį žodį tarė Lietuvos ambasados reikalų patikėtinis D. Pranckevičius. Jis džiaugėsi lietuvių bendruomenės subrendimu, galėjusios įsteigti lietuvišką mokyklą, ir pasiūlė ambasados paramą. OLB pirm. E. Puščūtė-Hajben padėkojo L. Sotnickiankaitei-Van Kesteren už pagalbą parsiųsinti mokyklinių vadovėlių iš Lietuvos. Po mokyklos atidarymo vyko pamokos. L. Kazlauskaitė-dė Vries ir R. Dirsytė-Zijp pasikalbėjo su mokiniais. Mokytoja L. Pučetaitė-Van Dijkhuizen suaugusiems pirmąją pamoką pradėjo įvadu į lietuvių kalbą. Mokykloje numatytos dailės ir darbų pamokos. L. Kazlauskaitė-dė Vries pasiūlė suorganizuoti vaidinčių būrėlį. (Pasaulyje lietuvių, 2002 m. 10 nr.).

Lenkija

Punkso ir kitų Lenkijos lietuvių nežiugiama plačiai per lenkų spaudą paskelbtos žinios, kad Punkso ir gretimų valstijų kelių gyventojai yra įtariamieji nelegalių migrantų gabenimu per Lenkijos sieną. Pasak vieno dienraščio, nelegalių migrantų gabenimu per sieną užsiima gerai organizuotos grupės, turinčios iš šio niekingo darbo didelį pelną. Šių grupių nusikaltėliai palyginti mažai rizikuoja. Dažniausiai kliūva ir nukentė ne organizatoriai, bet vargšai migrantai. Tačiau pastaruoju metu yra sulaukyti ir laukia teismo keli punksiečiai, tarp jų ir Punkso valstijos tarybos narys, kuriam buvo patikėta savivaldybės finansų kontrolė. Visa įvykių eiga, kurios centre atsiskleidė Punkas, labai kenkia Lenkijos lietuvių įvaizdžiui ir apsunkina lietuvių organizacijų pastangas dėl Punkso pasienio užkardos. Tarp kitko, vienas iš sumintųjų yra silėlis pasieniečiams pirkti iš jo užkardai sklypą Punkso pakraštyje. (Aušra, 2002 m. 16 nr.).

Gudija

Brėslaujos krašte Ūsonių sekmadieninėje mokykloje pradant mokslo metus dalyvavo iš Lietuvos tik ką paskirta jauna mokytoja Jūratė Mikulskienė, jos vyras Dalius bei vietos bibliotekininkė. Prigūžė lietuviškai norinčių mokytis vaikų ir jų tėvų. Kaip rašoma laikraštyje *Lietuvių godo*, 2002 m. 9-10 nr., Ūsoniai yra tik keli kilometrai

nuo Brėslaujos. Šis kraštas ilgus metus buvo lenkintas ir rusintas ir yra praradęs savo protėvių kalbą. Tačiau draugijos "Vilnija" rūpesčiu įsteigta sekmadieninė lietuvių mokykla pradeda atgaivinti lietuvių. Kelerius metus mokytoja Elena Sekonienė, kuri *Lietuvių godoms* sakė esanti pavargusi, nes tai ne lengvas darbas. Pavaduoti ją paprašiusi jauną mokytoją J. Mikulskienę, kuri mielai sutikusi. Pastaroji gyvena Navikų kaime, vyras turi imonę, ir ji neakivaizdinio būdu studijuoja pedagoginius mokslus. Ji mielai sutikusi dirbti su vaikais, norinčiais išmokti lietuviškai kalbėti. Mokykloje mokosi 19 mokinių, tarp jų ir mama E. Kunovič su trimis savo vaikais. Ji pasiryžusi šią mokyklėlę išugdyti į reguliarią lietuvišką mokyklą. Kuo esą blogesni Brėslaujos krašto vaikai už Gervėčių, Pelesos vaikus, kurie turi lietuviškas mokyklas.

Karaliaučius

Karaliaučius srities ir Lietuvos vaikų, kaip jie vadina, kolektyvų kūrybinė stovykla vyko birželio 17-30 d.d. Girulių "Žuvėdros" stovyklavietėje. Joje dalyvavo Karaliaučiaus vaikų ansamblis "Gintarėlis", vadovaujamas A. Karmilavičiaus; Įsruities ansamblio "Isra" berniukai, vadovaujami D. Lukoškaitės-Novak; Gambinės vaikų ansamblio "Nadravelė", vadovaujamas I. Barilaitės-Terubas; Lazdynų vaikų ansamblio "Šešupė", vadovaujamas A. Juškevičiūtės-Strojeva; Eitūnų vaikų ansamblis "Lieponė", vadovaujamas N. Pranskevičiūtės-Naimušina; Tilžės 8-tosios vidurinės mokyklos moksleiviai su vadove E. Gričiene; Kauno "Atžalyno" vaikų folkloro ansamblis "Kukulis", vadovaujamas B. Viršilaitės; dalis Kauno "Ažuolo" vaikų folkloro ansamblio "Gilė", vadovaujamas A. Račinskaitės. Kasdien vyko repetacijos ir užsiėmimai. Vadovai ir vakarais mokė dainuoti, groti, šokti tautinius šokius, žaisti žaidimus bei keramikos darbelius.

Australija

A. a. Kostas Pocius, eidamas 90-tuosius metus, mirė rugsėjo 1 d. North Eastern Community ligoninėje, Campbellton vietovėje. Velionis gimė Vainute, Tauragės apskr., dviejų brolių ir sesers šeimoje. Kostas gerai mokėsi, baigė Švėkšnos gimnaziją ir Prekybos institutą Klaipėdoje. Susipažino su Kazimieru Jasukevičiūte, su kuria 1936 m. sukūrė šeimą, o 1939 m. susilaukė sūnaus Romo. Baigiantis karui, Počius šeima pasitraukė į Vokietiją. Po karo buvo Hussum, Flensburg, Itzeho pabėgėlių stovyklų komendantas ir darbuotojas UNRRO's administracijoje. Į Australiją su šeima atvyko 1949 m. Baigęs darbo sutartį, apsigyveno Adelaidėje. Čia velionis įsijungė į lietuvišką veiklą. 1989 m. mirė žmona, liko vienas gyventi Fullarton priemiestyje. Rugsėjo 5 d. buvo laidojamas iš Šv. Kazimiero šventovės. Gedulines Mišias ir pamokslą pasakė kun. J. Petraitis. Atsisveikinimo žodžius tarė L. Šimkutė-Pocienė, D. Dundas, V. Patupas ir J. Vaboliene. Palaidotas šalia mirusios žmonos. Laidotuvių apeigas atliko kun. J. Petraitis. Sugiedotas *Viešpaties Angelas* ir Tautos himnas. Laidotuvių pietūs vyko Lietuvių Namuose. Čia visiems už dalyvavimą laidotuvių padėkojo sūnus Romas. (Tėviškės aidas, 2002 m. 22 nr.).

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki..... 0.75%
santapus..... 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius..... 1.55%
180 dienų indėlius..... 1.55%
1 m. term. indėlius..... 2.50%
2 m. term. indėlius..... 3.00%
3 m. term. indėlius..... 3.35%
4 m. term. indėlius..... 4.00%
5 m. term. indėlius..... 4.50%
RRSP ir RRIIF
(Variable)..... 1.00%
1 m. ind. 2.50%
2 m. ind. 3.35%
3 m. ind. 3.60%
4 m. ind. 4.25%
5 m. ind. 4.75%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.

• Narių santaupos

apdraustos TALKOS

atsargos kapitalu

3 mil. dol. ir Kanados

valdžios iki \$100,000.00

sumos draudimu

Sekte kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

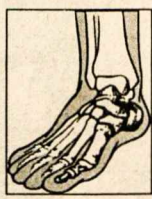
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL. 905 648-9176

“Laisvės kovų archyvas”

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Išėjo 32 istorinio žurnalo *Laisvės kovų archyvas* numeris. Žurnale daugiausia dėmesio skirta Kęstučio partizanų apygardai. Iš žurnalo viršelio žvelgia susimąstęs pirmasis Kęstučio apygardos vadas Juozas Kasperavičius-Visvydas...

Eugenijaus Ignatavičiaus apybraiža *Mes ne bėdos vaikai* (40 psl.) skirta J. Kasperavičiaus 100-sioms gimimo ir 55-sioms žūties metinėms.

J. Kasperavičius į pasipriešinimo kovą įtraukė okupantų ir jų talkininkų siautėjimas. Strībų terorą J. Kasperavičius pajuto 1945 m. birželio 15 d.; jį ir brolių Antaną strībų suėmė, brolių nušovė, o Juozą sunkiai sužeidė. Per stebuklą likęs gyvas, išvadotas iš strībų, išsigydyęs Juozas išjungė į besikuriančią partizanų apygardą ir tuoj pat buvo išrinktas jos vadu. Būdamas profesionalus kariškis (aviacijos leitenantas), padėjo tvirtus organizacinius pamatus.

Su kovos draugu adjutantu Albinu Biliūnu-Džiugu J. Kasperavičius žuvo 1947 m. balandžio 9 d. štabo bunkerį cigulio J. Jurkaus sodyboje Batakių vlsč., Bijotuose. Žuvo išduoti. Išdavikai iki šiol neišaiškinti. Palaidojimo vieta nežinoma.

LLKS prezidiumo taryba J. Kasperavičių apdovanojo pirmojo laipsnio Laisvės kovotojo kryžiumi (su kardais), suteikė jam Laisvės kovos karžygio vardą.

Po pusės amžiaus nuo jo žūties, prezidentas V. Adamkus dukrai Vidai Tereškienei įteikė tėvo apdovanojimą – Vyčio kryžiaus pirmojo laipsnio ordiną ir pulkininko regalijas. 1993 m. J. Kasperavičiaus žūties vietoje pastatytas paminklas.

Buvęs Eržvilko gimnazijos auklėtinis, laisvės kovų dalyvis Petras Girdzijauskas žurnalui pateikė net 8 straipsnius (34 psl.). Juose rašo apie Eržvilko gimnazijos mokytojų ir moksleivų kovas.

Knygų rišykla “SAMOGITIA”
meniški ir išraiškingi
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

vių dalyvavimą pasipriešime, Kęstučio apygardos Lydzio rinktinės formavimąsi, Kadagio kuopos, Batakių, Paupio ir kt. būrių vadus, kovotojus, jų skaudžias žūties.

Danutė Jarmalaitė-Pauliukonienė straipsnyje *Andrūnas* (8 psl.) pasakoja apie Kęstučio apygardos štabo nario, Eržvilko gimnazijos direktoriaus Stasio Jarmalos (bolševikmečių oficialiai veikė Vinco Ulevičiaus pavarde) – Šarūno, Briedžio, Andrūno plačią veiklą. S. Jarmala, ūkininko sūnus, g. 1908 m. lapkričio 6 d., baigė Alytaus gimnaziją ir mokytojų kursus. Mokytojavo keliose pr. mokyklose. Šaulys.

Prasidėjus antrajai bolševikinei okupacijai, S. Jarmala išėjo į mišką, vadovavo Briedžio partizanų būriui. Okupantams būrį sutriuškinus, jis tapo Vincu Ulevičiumi, dirbo Eržvilko gimnazijos direktoriumi, pasipriešinimo veiklą tęsdamas pogrindyje. Gimnazijos palėpėje redagavo ir spausdino laikraštėlius – *Atžalynas* ir *Varpas*, kuriuos platino moksleiviai ir partizanai. 1949 m. liepos 2 d. suimtas, liepos 7 d. pabėgė iš Jurbarko kalėjimo ir nuvyko pas partizanus. Žuvo 1949 m. spalio 2 d. Eržvilko vlsč., Eismantų km. Palaidojimo vieta nežinoma. Žūties vietoje 1990 m. pastatytas paminklas.

S. Jarmalos žmona Bronė buvo nuteista 10 m. lagerio ir ištremta. Našlaitėmis liko keturios dukros: 16, 12, 8 ir 7 metų.

Albinas Raudonis straipsnyje *Akmenyje iškaltos penkios pavardės* (3 psl.) pasakoja apie pirmosios bolševikinės okupacijos metais IX klasės moksleivį Edvardo Mackevičiaus, Vlodo Paršelio, Vinco Pociaus ir Leopoldo Pučiulauko likimus. Jų atminimui 1999 m. prie Jurbarko gimnazijos pastatytas paminklas.

Kitame straipsnyje *Lydzio rinktinės pirmosios (Kadagio) kuopos vadas Gaidautas Kisielis-Tomas, Arėjus* (9 psl.). A. Kisielis pasakoja apie bendrapavardžio iš Kavolių km., Eržvilko vlsč., sudėtingą kovų kelią, nelaisvę, tapimą mir. A. Sokalovo smogiku, slapyvardžiu “Miškinis”, ir darbą partizanų labui. “Miškinis” 1950 m. buvo suimtas ir dingo Kauno saugumo požemiuose...

LR garbės konsulė Klyvlando uoste Ingrida Bublėnė ir Klaipėdos laivo “Kapitonas Stulpinas” kapitonas Danielius Pumputis 2002.X.25. Laivas “Kapitonas Stulpinas” plaukė iš Suomijos su 10 tonų metalo ir sustojo šiuose š. Amerikos uostuose: Montreal, Toronto, Cleveland, Detroit, Chicago. Laivas iš Klaipėdos. Laive dirba 17 jūrininkų iš Lietuvos

Doc. Kazys Strazdas apybraižoje *Trys pasakojimai apie Didžiosios kovos apygardos B rinktinės partizanus* (30 psl.) rašo apie B rinktinės ir jos padalinių kūrmos istoriją, kovas, vadų kaitą ir kt. Straipsnio autorius buvo to krašto laisvės kovų liudininkas.

Partizanė – kalinė Salomėja Užupienė straipsnyje *Didžioji A rinktinės laisvės kova* (13 psl.) pateikia pluoštą prisiminimų apie savo bei kovos draugų Prano Jaromskio-Perkūno bei brolių Antano-Riterio ir Prano Puntuko Dzimadavičių likimus. Straipsnio autorės ir bendražygių likimai panašūs: kova, išdavystės, žūtys, areštai, gulagai... Straipsnio autorė išliko, grįžo į tėvynę.

Eugenijus Taparauskas straipsnyje *Apie Taparauskus* (16 psl.) pasakoja apie Antano Taparausko-Kirvio šeimos likimą. A. Taparauskas su keliais kovų draugais žuvo 1945 m. lapkričio 19 d., o šeimos nariai 1948 m. gegužės 21 d. pradėjo kelią į Sibirą.

Straipsnyje *Laisvės kovų ir kančių keliai Biržų krašte* (28 psl.) Aldona Černiauskienė-Karaliūtė pateikia rajone baustų švietimo darbuotojų sąrašą. Ra-

chelė Varabauskaitė-Marcikonienė pasakoja apie savo šeimos sudėtingą gyvavimą Pasvalio apylinkėse. Buvęs politinis kalnys Povilas Stakionis prisimena antrosios bolševikinės okupacijos pradžią Biržų apylinkėse, laisvės kovą, strībų savivalę. Intos lagerį. Pasakojimą apie Biržų raj. Alfonso Antanaičio būrįje partizanavusio Jono Šilėno likimą užrašė Elena Aukštuolienė. Jurgis Skeberdis pateikia savo prisiminimus iš partizanavimo Biržų apylinkėse. Stefanija Greičienė prisimena 1948 m. Biržų kalėjime patirtus išgyvenimus. Juozas Vasiliauskas rašo apie raudonosios valdžios ir strībų siautėjimą Vabalinko apylinkėse. Vladas Jovaiša prisimena kovos draugų žūtį Latvijos pasienyje, Padvariečių km. 1944 m. gruodžio 11 d. Alfonsas Kazilėnas pasakoja apie Biržų apylinkėse žuvusius 15-kos partizanų likimus, kurių atminimui 1996 m. Suosto km. buvo pastatytas atminimo kryžius.

Juozas Matusevičius straipsnyje *Nepriklausomos spaudos naikinimas ir sovietinės informacijos priemonių kūrimas 1940-1941 m.* (23 psl.) pateikia išsamią lietuviškos spaudos bolševikinimo istoriją.

kiu vėju, lydimi šalto oro srovės ir po 18 valandų pasiekė Montevideo. Prancūzų buriuotojai žinojo, kad kelionė vyks sėkmingai, nes tuose vandenyse jau senokai buriuoja.

Po triukšmingo Buenos Aires, Montevideo atrodė ramus miestas, nors ten yra per milijoną gyventojų. Pietų Amerikoje Urugvajus laikomas pastovia demokratine valstybe, kur įgyvendintas visuotinis raštingumas ir neblogai tvarkomi socialiniai reikalai.

Su lietuviais ten nepavyko susitikti, o jų ten yra nemažai. Mane domino vokiečių kšieninio kautynių laivo “Graf Spee” likimas. Anglų karo laivų priverstas plaukti į neutralų uostą, ir nematydamas kitos išeities, su vokiečių laivyno vadovybės ir Hitlerio leidimu laivo kapitonas išvedė laivą į jūrą, jį susprogdino, o pats nusišovė. Mat jo supratimu laivas žuvo dėl jo kaltės. Apie tai skaičiau B. Stundžio iš Kanados knygoje *Septyniose jūrose*.

Aplankėme “gaučių” muziejų. Tai buvo Pietų Amerikos lygumų “pamų” laisvi gyventojai, primenantys Š. Amerikos “kaubojus”. Jie daug prisidėjo Urugvajui iškovojant nepriklausomybę. Keičiantis ūkininkavimo sąlygoms, “gaučiai” beveik išnyko. Dienos Montevideo greitai prabėgo ir, pasitikrinę kada bus palanki srovė, išburiavom į Punta del Este. Čia teko su žmona Reda susiginčyti, iš kurios pusės reikia apiplaukti vieną salelę. Žinoma, žmonos dažnai ginčus laimi, nors aš buvau jachtos vadas. Kadangi šio miestelio uostą pasiekėm jau naktį, tai prisiršome prie laivo plūduri.

Punta del Este yra mėgstama Montevideo vasarvietė. Kainos, kaip ir visose vasarvietėse, gana aukštos. Mums rūpėjo susirasti kur nors dušą, gultą, variklinių degalų ir keletą smulkų

Žemaitijos kalnai ir mūsų širdys

(Atkelta iš 5-to psl.)

Priėjau prie medžio ir aš su Ele. Palietėme jį ir kurį laiką žiūrėjom. Sunku išskaiti tuos jausmus, kuriuos žemaitis pajunta ir “onžuola” žiūrėdamas. Vienas noras visada pastovus – pamėginti apkabinti, prisiglausti, atsiremti, skruostu prie šurkščios žievės prisiliesti. Pasiseit jėgos, ramybės, amžinumo jausmo...

Kiek atsitraukęs pamatai, kad medis yra gražus, galingas, aukštas, žymiai didesnis ir kilnesnis už daugelį trumpalaikių padarų. Savo mažumo ir menkumo būdamas šalia galiūno nepajutau. Tik ramybę, gerumą, pagarbą. Vėliau, perlipę Juodupę, apžiūrėjome ir kitus ažuolus. Vaikščiojome, lietėme tuos gražius medžius ir viename ir kitame upelio krante.

Griuvėsiai

Tarp ažuolo ir dvaro – buvusios kaulių fermos pastatų griuvėsiai. Jie sudomino Simoną. Ilgai turėjau aiškinti, kas ta ferma, kodėl tokiuose keistuose pastatėliuose žmonės augino kiaušes, kas tas kolchozas... Nustebęs pajutau, kad mano vaikystės ir jaunystės metai jau tapo istorija, kurią suvokti mūsų vaikams nebus paprasta.

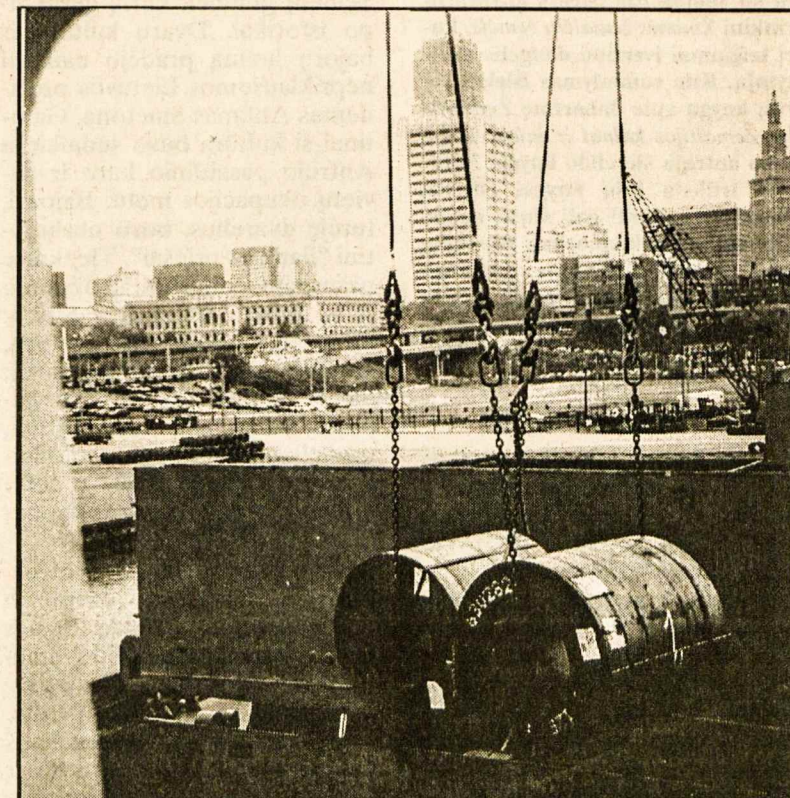
Fermos griuvėsiai apaugo piktžolėmis ir krūmais, greitai jie visai suirs. Tuzino metų pakako, kad pamirštume, o mūsų vaikams jau ir nebeįsivaizduoja gyvenimo vykusio kolchozuose, sovietiniuose ūkiuose. Kaip ir mums sunku įsivaizduoti savo prosenelių, gyvenusių dvaruose. Mūsų protėviai bajorai statėsi ilgaamžius namus, tikėdami, kad dvarą gyvens sūnūs, vaikaičiai ir provaikaičiai, kad jie kuria būitį ir aplinką ne vien tik sau, savo kartai, bet ir ateinančioms kartoms, daugeliui metų į priekį.

Tvirtai suręsti dvarai stovėdavo šimtmečius, juos puošdavo parkai, pilni šimtmečių medžių, galingi ažuolai, liepų alėjos. Nepaisant sovietmečių vykusio naikavimo, nemažai tų dvarų išliko ir stebina mus originalia savo architektūra bei parkuose augančių medžių grožiu, įvairumu. Pavirvęties dvarai irgi jau daugiau kaip du šimtai metų. Galbūt žymiai daugiau. Didžiajam ažuolui gali būti du ir trys šimtai metų, gal net kokie penki.

Šėmetos – sena ir istorijos vadovėliuose minima bajorų giminė valdė Pavirvytė nuo neat-

menamų laikų. Dabartiniu metu net ir turtingi žmonės statosi namus tik savo kartai, nes ką darys ir kur gyvens jų vaikai bei vaikaičiai – sunku pramatyti. Kai žvelgiu į tvirtas, tvoromis aptvertas “mafiozų” pilaites, kurias saugo koviniai šunys, kai matau “nukirptą” veją, takelius, kuriais vargu ar kas nors kada nors vaikšto, ir kelis brangius egzotiškus medelius kieme, nejučiomis imu galvoti, kad tokiuose namuose vargu ar gera gyventi. Tai namai – kalėjimai, kuriuose šeima užsidaro nuo pasaulio ir tvoromis atsiriboją nuo visuomenės. Už tvoros viešpatuoja savi įstatymai. Į tokį namą nesinori užteiti – vos praverę vartus pajunti, kad čia gyvenantis žmogus yra godus, piktas ir pavojingas.

Visokių būdavo ir tų bajorų, tačiau medžiais apsidinti keliai, vedantys į dvarus, skatindavo užsukti svečią, kuris žinojo, kad tikrai bus svetingai priimtas, jeigu tik nėra asmeninis šeimininkų priešas. Kaip pasakojo Valdemaras, jo prosenelis Ričardas Antanas Druvė noriai priimdavo ne tik tituluotus svečius, bet ir leisdamas dvarą apsisitoti net žydams prekybininkams, klajoklių čigonų torboms, šiaip pakeleiviams. Dvaras turėjo apie 250 hektarų žemės ir “Smetonos laikais” buvo pavyzdinis ūkis. Čia išaugintos karvės ir kiaušės yra pelnišios įvairių prizų Šiau-

Iškraunamas metalas iš laivo “Kapitonas Stulpinas” Klyvlando uoste 2002.X.25

Nuotr. Lino Johansono

Nuotyčiai tolimose jūrose

JONAS LIMANTAS

Jonas ir Reda Limantai, išburiavę iš Klaipėdos, per Baltiją, Šiaurės jūrą į Pietų Atlantą pasiekė Brazilijos krantus. Buriuodami į pietus, užsuko į Magelano sąsiaurį, kurį perplaukę atsidūrė Ramiajame vandenyne Čilės pakrantėje. Kelionės tikslas – apiburiuoti audringą, jūreivių koneveikiamą Horno ragą ir vėl pasiekti Atlanto vandenyną, kur Buenos Aires turėjo laikinai palikti jachtą. Po kuro laiko grįžė į jachtą, plaukė į šiaurę ir pasiekė Karibų jūrą, kur ilgesniams laikotarpiui paliko jachtą St. Croix saloje. J. Limantas yra baigęs Klaipėdos jūreivystės mokyklą; po kelionės apsigyveno Bostone ir dabar plaukia kaip laivų inžinierius. Pateikiu peredaguoatą jo kelionės iš Buenos Aires iki Karibų jūros aprašymą.

B. STUNDŽIA

Argentinoje

Skrisdamas su Reda iš Niujorko į Buenos Aires, galvojau kaip atrodytų mūsų jachtą. Ją buvo apsiėmusi prižiūrėti Amalija Gaidimaukaitė ir tikrai savo pažadą tesėjo. Buvo truputį susirūpinusi, kad jachtoje neatsirado vandens, nes buvau prašęs,

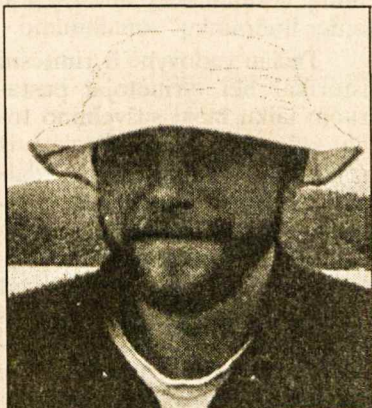
Jachtos keleiviams pagelbėjusios p.p. Rūplėnienė ir Gaidimaukaitė Buenos Aires mieste Argentinoje

jai atsirastų, jį išsiurbti. Ji manė, kad jachtoje turi būti vandens, nes juk mirko vandenyje.

Apsistojome Alfredo ir Sofijos Rūplėnių namuose. Jie padėjo susirūti su Urugvajaus ir Brazilijos konsulatais, nes reikėjo gauti tų kraštų vizas. Su Brazilijos viza neturėjo būti sunkumų, bet po tuometinio užsienio reikalų ministerio P. Gyljo nepalankaus Urugvajaus valstybės vertinimo galėjo susidaryti keblumų. Dėl viso ko teko susirūti su Lietuvos garbės konsulu A. Rastausku.

Reikėjo jachtą paruošti tolimesnei kelionei Pietų Atlante. Suradome vietą, kur galėjo jachtą iškelti iš vandens, patikrinti ir nuvalyti dugną. Taip pat reikėjo patvarkyti jachtos išorę, nes kelionėje viskas pamažu susidėvi. Elektroninei vairavimo įrangai ir variklio valdymui reikalingas dalis padėjo surasti ir sutvarkyti P. Petraitis. Sunkoka buvo tvarkyti visus visokius darbininkais, kurių dauguma buvo ispaniški kalbantys, bet tikrumoje labai norintys vaizduoti anglus. Jų pažadais negalima buvo pasitikėti, nes visada žadėdavo darbą užbaigti “mahna”, atseit rytoj. Net ir burių siuvėjai, atstovaudami žinomai burių siuvyklai “Hood”, nepasizymėjo gerai atliekamam darbui.

Jachtos dugno valymas, dažymas, variklio patikrinimas, išorės, t.y. stiebo sutvartinimas, burių kėlimo įrengimų peržiūra, atsarginių įrangos dalių surinkimas ilgiau užtruko ir daugiau kainavo kaip kad buvo numatyta. Nedaug laiko galėjome skirti pabendrauti su tautiečiais. Tik konsulas A. Rastauskas įstengė mus kelioms dienoms atitraukti nuo darbų laive. Teko susitikti su Lietuvos žvejais, kurie gyvena nežinioje ir yra netikri dėl savo ateities.

JONAS LIMANTAS
čia aprašomų nuotykių autorius

Urugvajuje

Iš Buenos Aires išburiavome liepos 4 dieną. Iš karto pakliuvome į tirštą rūką, kuris mūsų nepaleido iki pasiekėme Colonia del Sacramento Urugvajuje. Labai praverė navigacijos palydovinė įranga GPS, angliškai “Global Positioning System”, kuri buvo praminta “grybautojų” vardu. Teko pripažinti pranašumą rusiškų jūrlapių, kurie yra labai tikslūs. Rusiškais jūrlapių ruošimas buvo raudonojo laivyno žinioje ir juos buvo nelengva įsigyti. Laikai pasiekė, rusai pradėjo ieškoti pašalinį pajamų, todėl ir tie jūrlapiai pasidarė prieinami.

Colonia del Sacramento yra ramus kolonialinės statybos miestelis, su senais, orą teršiančiais automobiliais. Ten teko susipažinti su prancūzų buriuotojų maža “brolija”, kurie patys žiemą į P. Atlantą nelenda, bet mus aprūpino vertingais patarimais. Jie nepritarė mūsų užmojui su 28 pėdų ir 20 metų senumo jachta brautis žiemos metu į vandenyną. Vėliau paaiškėjo, kokie mes jį aktyvūs buvome kvailiai.

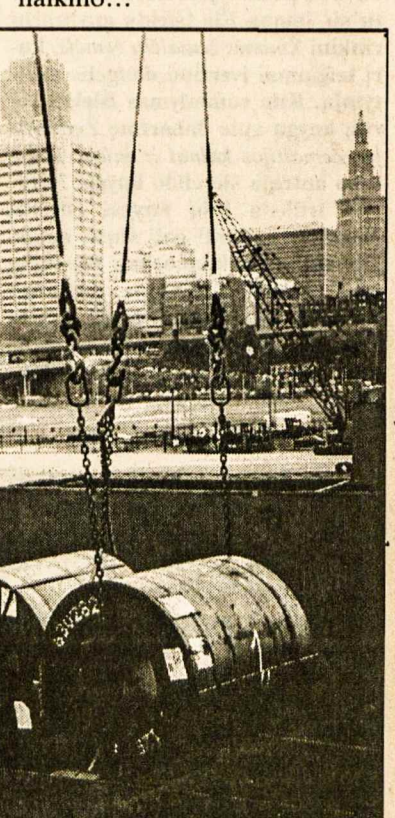
Iš Colonia del Sacramento išburiavome su stiproku palan-

Reda Limantienė prie Guasa vandens krioklio Brazilijoje

liuose vykusiose žemės ūkio parodose.

Ant Juodupės buvo pastatytas vandens malūnas. Dvaro savininkai karta po kartos kaupė knygas, meno vertybes. Dvare buvo skulptūrų, paveikslų, kito-kių meno kūrinių. Jų autoriai – žinomi ano meto Europos menininkai. Artėjant 1940 metams dvare gyveno Elena Druvytė-Blombergienė. Nujaudama, kad dvaras gali būti atimtas, ji norėjo tas meno vertybes dovanoti M.K. Čiurlionio meno muziejui ir tarėsi su tuometiniu jo direktoriumi P. Galaunc. Deja, susitarti nebespėjo. 1940 m. liepos 21 d. Liaudies seimui priėmus įstatymą, kad visa žemė pereina valstybės nuosavybėn, savininkei teko skubiai išsikraustyti. Turto galėjo pasiminti tiek, kiek sutilpo į nedidelį vežimaitį. Dvare apsisitojo Raudonosios armijos dalinys. Visos dvaras buvusios vertybės liko to dalinio kareivių ir karininkų žinioje. Vertybės norėjo pasiimti dvaro darbininkų komitetas, tačiau su jo narių norais sovietiniai karininkai nesiskaitė. V. Michaluskas mano, kad dalį meno kūrinių išgrobstė sovietų karininkai, kiti buvo išgabenti į Rusiją. Galbūt juos galima būtų atrasti Ermitaže ar kitose Rusijos meno galerijose. Galimas dalykas, kad kai kuriuos kūrinius kareiviai paprasčiausiai sunaikino...

Reda Limantienė prie Guasa vandens krioklio Brazilijoje

beveik po vandeniu, nes per juos ritosi bangos, tad lengvai kelionę galėjome ant vieno iš molų užbaigti. Mūsų laimei į uostą plaukė keli laivai, tad spėjome atsirasti vilkstinės gale. Dėl didelio bangavimo vedliai laivai negalėjo užlipti ant plaukiančių laivų, tai tik rodė įplaukiantiems kelią. Sekant laivų šviesas, buvo bangu stebėti, kaip tie laivai ant bangų šokinėjo, tad ką jau kalbėti apie mažą mūsų jachtą. Aišku, vedliui laivui rodant, buvo lengviau pataikyti į uosto vartus.

Upe nakties metu apie tris valandas teko stumtis su varikliu iki senojo uosto. Ten jacht klubo nebeieškojome, bet prisiršome prie žvejų laivo ir ramiai išmiegojome. Žvejai buvo malonūs ir iš ryto leido mums ilgiau pamiegoti, nesiskubino išplaukti. Išsiaiškinę, kur jacht klubas pasukome ten, kur mus mielai priėmė.

Apsitvarkę išėjome ieškoti reikalingų įstaigų. Pasikartojo ankstyvsnis aiškinimasis su įvairiais pareigūnais, kurie nesistengė padėti. Taip jau įprasta Brazilijoje. Keturinė šioje vietoje praleisti tik kelias dienas, bet susipažinę su vietinio Okeanografijos muziejaus direktoriumi, kuris mums tą muziejų aprodė ir patarė nuvykti į didžiausią pasaulyje Iguaos krioklį. Krioklys ribojasi su Brazilijos, Argentinos ir Paragvajaus valstybėmis. Truputį nusukome ir į Paragvajaus pakraštį, kuris atrodė gan vargingai. Kelionėje teko susipažinti su esančiomis tolokai nuo jūros vietovėmis.

Ši Brazilijos sritis retokai apgyventa, žmonės verčiasi žemės ūkiu. Mus stebino, kad dirvožemis buvo raudonai rudas. Dar prieš kelionę buvome įspėti neliesti nepažįstamų augalų, nes nuo kai kurių tenka ilgai gydytis ir kentėti. Visiškai nepalyginsi su lietuviškomis dilgelėmis.

(Bus daugiau)

ANTANAS DUNDZILA

Įdomumas ir malonumas gali būti neginčijama vertybė, ypač jei į ją susitelksime protu ir išgyvenamais jausmais. Tokia vertybė patirs asmuo, vartydamas 2001 m. Lietuvoje pradėtą leisti *Visuotinę lietuvių enciklopediją* (VLE). Spalio mėn. pabaigoje Ameriką pasiekė antrasis VLE tomas, apimantis žodžius Arktis-Beketas. Tai imponuojantis, 800 psl., kietais viršeliais skoningai įrištas, spalvotomis iliustracijomis "Spindulio" spaustuvelyje gražiai išspausdintas leidinys.

Gautą enciklopediją varčiau skubotai, godžiai, "po ranka" turėdamas mūsų bostoniškės *Lietuvių Enciklopedijos* 37 tomus ir iš 1966 metų *Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos* tritomį. Šio rašinio tikslas – dalintis patirtais mėgėjų išpužiais. Tad bandysiu apglėbti leidinio apimtį, turinį ir visą šio milžiniško užsijomimo bei antrojo tomo gamybinę įmonę su redakcija priekyje. Nenorėdamas paskęsti enciklopedinėse smulkmenose, bendrais bruožais ir keliais pavyzdžiais žvelgsiu į "apie ką rašyta" (apimtis), "kaip parašyta" (turinys) ir kas tą darbą atliko. Dar gal reiktų pabrėžti, kad išdėstyti išpužiai susitelkę pro JAV gyvenančio išeivio akinius, kurie kai kur skirsis nuo Lietuvoje augusio bei brandusio lietuvi.

Aptarimo išieities taškas tinaka abiems iki šiol išleistiems tomas, nors, skaitant spaudą apie pirmąjį tomą, jo nepastebėjau. Manau, jog reikšminga, kad enciklopedijos pavadinime yra vartojamas pažymins "lietuvių", bet ne "Lietuvos", ne kaip kitaip. Vieniems (jų tarpe ir man!) – tai svarbus, sveikintinas bruožas; kitiems – net aki-broktas, nes nežinūnt, pvz. Konstitucijos įvade pabrėžtos lietuvių tautos, šiais laikais Lietuvoje "lietuvių" termino – nebent jie būtų vokiečių okupacijos meto kolaborantai ar nusikaltėliai – vengiama. Turbūt todėl ir *Mažoji tarybinė* diplomatiškai buvo pavadinta "lietuviškąja", bet ne "Lietuvos", ne "lietuvių".

Pradedame, visiškai nekontraversinio, nekalto įdomumo dėlei, imkime pirmąjį VLE antro tomo straipsnį "Arktis, apie šiaurės ašigalio sritį. Sakytai, kad Bostoniške šis straipsnis

išsamesnis, net žemėlapiu iliustruotas. Čia, aišku, didesnio nuostolio nėra, nes lietuviams tai nelabai aktuali tema. Stabtelėjime prie artilerijos. Ir VLE, ir Bostoniške besidominčius čia apdovanoja plačiais rašiniais. VLE tačiau sumini Vilniaus un-to auklėtinio K. Semenavičiaus 1650 veiklą *Artis magnae artilleria*, kuris bent anksčiau buvo išstatytas Vilniaus un-to Smuglevičiaus salėje. (Čia rašantis su malonumu prisimena, kad augant šių laikų raketų pramonei, 1956 apie *Artis* labai palankiai atsiliepė britai). Ir VLE ir Bostoniške panašiai mini Atlanto paką (NATO, 1949), nico nėra apie 1942-1944 vokiečių pastatytą Atlanto pylimą.

Peršokdami prie "B" raidės, žvelkime į lietuviams svarbią baltų temą. VLE temai skiria 1^{1/2} psl., plus 3 puslapius spalvotų žemėlapių. Tema toliau dar plėtojama straipsniuose apie baltų kalbas, įvairias organizacijas, meną, religiją, mitologiją ir t.t. Panašiai suredaguota ir Bostoniške, tik ten, pvz., apie baltų kalbas A. Salys parašė daug, daug plačiau. Keistoka, kad VLE baltų meno puslapyje išspausdinta prez. R. Reagan 1982 m. politinė proklamacija, "Baltic Freedom Day".

Išvėjai bus įdomu patirti apie mūsų tarpe pažintas ar bent girdėtas, Lietuvos enciklopediniame lygyje pripažintas asmenybes. Tokių yra daug, todėl šio rašinio pavyzdžiams atranką dariau tik biografijomis su nuotraukomis. Vien vertiant puslapius, t.y. nesiekiant išsamumo, VLE įtraukti: Arlauskaitė, Armonas, Audėnas, Augaitis, Augius, Avižienis, Babrauskas, V. Bacevičius, Bačiūnas, Bačkaitis, Bačkiai... Baublys. Lygindamas šį sąrašėlį su tos pačios leidyklos 1998 paruotu iš-civijos biografiniu žinynu *JAV Lietuviai*, pasigedau iš viso neradęs Augustaitės-Vaičiūnienės, Augustino ir bent kelių kitų.

O dabar žvelkime į kitą medalo pusę, į šį tą pasakančius skirtumus tarp VLE ir *Mažosios*. Pvz., V. Astrauskas – *Mažajoje* (1966) dar tik kylanti okupanto žvaigždė; VLE (2002) – aštuonioliese eilutėse – "LKP veikėjas", 1987 įkopus į Aukšč. tarybos prezidento pirmininkus; šiek tiek "baltnamas" pažymint, kad 1989 balsavo už

Lietuvos KP atsiskyrimą nuo visasąjunginės KP... Arba su savo straipsniu 2001 m. *Lituanus* žurnale pasirodžiusį S. Atamuką taip pat sutinkame abiejose, tik VLE nėra nuotraukos ir straipsnis perredaguotas (dabar rašoma "istorikas, Lietuvos žydų bendruomenės veikėjas... partijos darbuotojas"), 1990 persikėlęs į Izraelį (matyt kam nors tai svarbu). *Mažajoje* yra V. Augustinaitis su nuotrauka, okupacijos metu buv. LKP CK narys, ministras ir t.t.; VLE šio okupacinės valdžios aukšto pareigūno iš viso nėra. Rašyt. J. Avyžiui VLE skirta daug mažiau vietos. SSR maršalas Bagriamanas, *Mažajoje* 1944 "išvadavęs" Lietuvos teritoriją, VLE trumpesniais straipsneliais su savo vadovauta kariuomene "užėmė" didžiąją Lietuvos dalį. Kalbininkas J. Balčikonis, dorai aprašytas *Mažajoje*, trumpiau paminėtas VLE. Ir t.t. (Čia pabrėžiu, kad šie pavyzdžiai parinkti tik skirtingo, acū Dievui, redagavimo nušvietimui).

Lyginant su okupacinių laikų leidiniais, čia plačiai atidarytas langas, ypač vakarus. Australijai, įskaitant Australijos lietuvių, skirta 24 psl., kaimyninei Baltarusijai – 25 psl., JAV Baltimorės didmiesčiui – visa skiltis, įskaitant duomenis apie Baltimorės lietuvių. Tik čia, atrodo, neišlaikyta duomenų svarba: pvz., paminėta 1908 įsteigta lietuvių biblioteka, tačiau nepažymėta, kad JAV ji buvo pati pirmoji, tuo tarpu nurodyta, kad 1999 lietuviškąją mokyklą (nežinantis nesupras, kad tai šeštadieninė mokyklėlė) lankė 13 mokinių (*sic!*)... Kuo lietuviams svarbus ir kodėl VLE iš viso paminėtas JAV esantis Asherville, NC miestelis, neišaiškina, nesuprantama... Bent kai kurie biografiniai duomenys, atrod, imti ne iš naujausių šaltinių; maždaug prieš penkmetį garsus *California Institute of Technology* prezidentu tapusio D. Baltimore biografinė įšaldyta 1975 m. paskelbtais moksliniais pasiekimais. Apskritai pasaulinio mokslo, meno, kultūros straipsnių bei iliustracijų apstu.

Istorinei tiesiai ir sovietų-vokiečių-sovietų okupacijų pusiausvyrai svarbi rezistencija bei Lietuvoje įvykdyti okupanto nusikaltimai II-me tome nesluojami po kilimėliu. Straipsnelis apie Iruksio sritįje esančias Artiomovskio kasyklas, kuriose vergavo mūsų 1949 m. tremtiniai, iliustruotas grupine tremtinių nuotrauka. Yra 1991 sausio 13 žuvusios L. Asanavičiūtės nuotrauka, į pavadinimą Lietuvos laisvės gynėja, SSRS tanko mirtinai sužalota. Yra partizanų biografijų su nuotraukomis – F. Aškio, L. Baluokevičiaus, A. Baltušio ir kt. Jei nepasikeis redakcijos nusistatymas (ar sudėties...), reikia tikėtis išsimų, negrimuotų straipsnių apie sovietų okupaciją, 1941 sukilimą, sovietinės okupacijos kolaborantus bei nusikaltėlius ir t.t. (B.d.)

SOFIJA ŠVIESAITĖ

Gyvasis ugnies stulpas Romui Kalantai

Regėjau, kaip liepsnojo Gyvas stulpas
Tarp rymančių žalių, aukštų klevų...
Koks sopulys visų jame sutilpęs,
Suplaukęs iš upokšnių ir kalvų?

Stulpe girdėjos gyvą širdį plakant,
Ji daužės glostoma mirties ranka...
Liepsnom ir saulei į zenitą kylant, –
Štai atnašaujama Gyva AUKA!

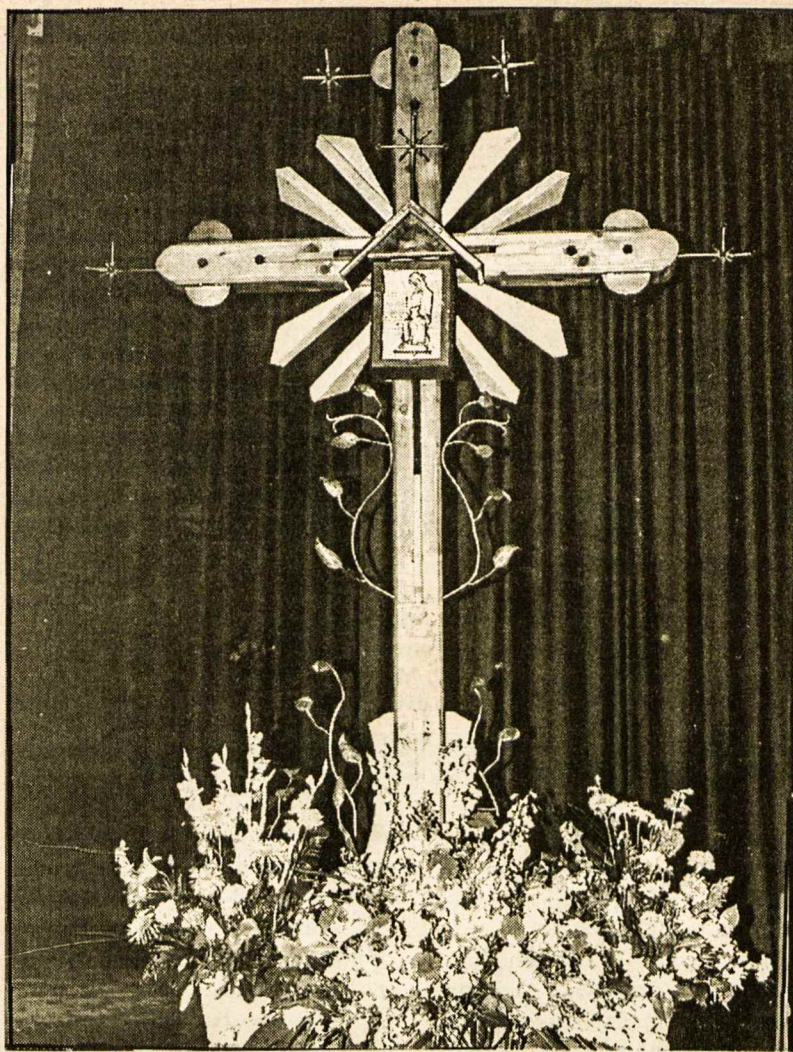
Jaunų dienų slogus likimas šaukė
Prie Aukuro Tėvynės mylimos.
Žemės altoriuos žiburėliai laukė, –
Stulpo liepsnoj sutirpo sutemoj...

Ir kilo baltas Angelas į dangų,
Iš kelio traukės debesy visi.
Parnešė mūsų žemei džiaugsmą brangų, –
LIETUVAI LAISVĖ! Koks tu šiandien esi?!

Trisdešimt metų laikmetis užrašė
Į gyvą širdį mūsų LIETUVOS.
Slamėjimas klevų, kurs tuomet ošė –
Praeiviui gyvą pulsą vis kartos...

– Ar pasakei bent žmogišką jam acū,
Ar supratai jo Auką pelenų?
Štai dūšauja sena žemelė bočių, –
Paklausk savęs – kas esi, kur eini?!

2002.V.11

KLB 50 metų aukštiniam jubiliejui paminėti skulptoriaus GINTARO REPECKOS sukurtas kryžius, pašventintas minėjime Anapilio salėje lapkričio 10 d. Jis pastatytas Šv. Jono kapinėse, kryžių kalvoje Ntr. K. Baliūnaitės

Prakalbinta praeitis

SES. ONA MIKAILAITĖ

2002 m. Vilniuje išleisti Lietuvos moksleivių rašiniai, dalyvavę jau trejus metus vykusiame konkurse, kurį organizuoja Lietuvos Krašto apsaugos, Švietimo ministerijos bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Pirmasis tokio pobūdžio leidinys buvo išleistas 2000 m. Jo leidimą parėmė Tautos fondas. Taigi šis bus antrasis. Rašo jauni žmonės – gimnazistai, stengdamiesi suvokti ir įsijausti į Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekusių istoriją. Stambokame 400 psl. leidinyje išspausdinti 57 rašiniai, suskirstyti į šešias dalis.

Rašiniai kalba apie Lietuvos savanorius, partizanus, karius, apie skaudžią Lietuvos žydų lemtį ir apie Sibiro tremtinių vargus. Paskutinėje dalyje rašiniai liečia Sausio 13-tosios įvykių: kokių būdu Lietuva vėl atkovojo sau laisvę. Rašiniai savotiškai gaudūs ir jaudinantys. Pavyzdžiui, apie tremimus į Sibirą moksleiviai stengėsi sužinoti ne vien iš knygų, bet ir iš tų asmenų, kurie visa tai išgyveno ir iškentėjo. Štai Danguolė Šaulkaitė, Akmenės rajono, S. Daukanto mokyklos mokinė pasakoja, ką patyrė jos senelis 1944 m., kai pats dar gimnazistas būdamas su savo tėvais buvo išvežtas į Sibirą. Ji baigia savo rašinį: "Staiga supratau – iš gyvenimo pilnatvės ir patirties, iš ramybės ta šviesa jo akyse. Gal ir teisus senelis sakydamas, kad mums trūksta kantrybės, kad norim viską labai greitai turėti, bet tai mūsų kelias, mūsų gyvenimas, tokie jau esame mes ir mūsų amžius. Man dar ilgai teks ieškoti savo kelio. O gal ir mano akis kada nors nutviaks tokia žalia šviesa... Gal..."

Mums, esantiems išeivijoje, malonu žinoti, kad šiandienos Marijampolės rajono Sangrūdės vidurinė mokyklą lankanti Renata Kalinauskaitė eilėmis išreiškia partizanų tragišką likimą:
*Daug smėlio supustys dar vėjas,
Daug lapų kris ir vėl žaliuos,
Daug pasroviui nubėgs vandens,
Ir daug sniegų supūs žiema.
Bet neužneš jį atminimo
Nei baltas smėlis,
Nei pūga.
Ir neužplaks jo rudeniniai lietūs,
Nei medžių lapai neužklos.
Nes tol, kol gyvas bus lietuvis,
Ir atminimas apie juos gyvuos.*

Dera tad dėkoti Daliai Kuodytei, šio rinkinio sudarytojai, kruopščiai atrinkusiai rašinius, išspausdintus šiame leidinyje. Savo įvade ji ir sako, jog tai "skausmingi bandymai atsakyti į, regis tokius aiškius, kita vertus – be galo sudėtingus klausimus: Tėvynės meilės, kovos būties šioje žemėje prasmės... Gerai, kad į juos viena-reikšmiai neatsakyta – telieka tai visam likusiam gyvenimui". Lietuvos ateitis blāvosi šių giliai mąstančių jaunų žmonių akyse.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Pasvalys minėjo 505 metines rugsėjo 20-22 d.d. surengtoje miesto šventėje. Šventė prasidėjo rašytojo Mariaus Katiliškio kūrybos skaitymais jo vardu pavadintoje viešojoje bibliotekoje, kurioje taip pat buvo atidaryta Mokslių akademijos bibliotekos darbuotojų parengta dokumentų paroda. Pasvalio krašto muziejuje, savo darbų parodą surengė vietos dailininkai. Šventės dienomis vyko didelė mugė, koncertavo kaimo kapela "Svalia", šokių grupė, svečiai iš Latvijos. Taip pat vyko susitikimai su pasvaliečių rašytoju Jonu Mikelinsku, buvo pristatyta jo apmastytų apie kūrybą ir kūrejus knyga *Zmogus ir jo legenda*. Pasakojama, kad netoli Pasvalio stovėjusi medinė pilaitė dar DLK Gedimino laikais ir ji turėjusi užkirsti kelią Lietuvą slenkančiam Livonijos ordinui. Pirmoji Romos katalikų šventovė Pasvalyje buvo pastatyta 1497 metais. Spaudos draudimo laikais čia gyveno garsių knygnešių, būvo svarbus draudžiamos spaudos gabenimo ir platinimo punktas, dėl ko nuo caro valdžios nukentėjo nemažai vietos gyventojų.

Grafiškės Birutės Stancikaitės sukurtoji darbų paroda *Rugsėjo šviesa* veikė beveik visą rugsėjo mėnesį *Lietuvos aid* galerijoje Vilniuje. Autorė 1976 m. baigė Vilniaus valstybinį dailės institutą, yra surengusi keturias autorinės parodas. Per savo kūrybos 25 metus ji buvo apdovanota įvairiais diplomais, medaliais bei premijomis Lietuvos ir užsienio grafikos trienalėse, parodose, konkursuose. Jos darbų yra įsigiję Lietuvos ir užsienio dailės muziejai ir meno galerijos. Šioje parodoje buvo išstatyti įvairių jos kūrybos periodų darbai: ankstyvosios litografijos, ofortai, mažesnių formatų estapai ir naujausi šių metų darbai, sukurti naudojant autorinę techniką. Pasak menotyrininkų, "B. Stancikaitės darbų atlikimo technikos kaita ir eksperimentai, nukreipti link formos apibendrinimo, sutampa su bendromis šiuolaikinės lietuvių grafikos tendencijomis. Šis kryptis išplaukia iš autorės braižo muzikalumo. Nuolat keisdama, dailininkė nepraranda grafikos linijoje, plotmėse, spalvų potėpiuose pulsuojančios gyvybės, kuri tiesia jausmų tiltus tarp turtingo vidinio ir išorinio pasaulio."

Karaliaučiuje rugsėjo viduryje buvo atidaryta VII Tarptautinė Baltijos jūros baseino grafikos meno bienalė (dvimetinė paroda) *Kaliningradas-Koenigsbergas 2002*. Ši bienalė yra didžiausias tarptautinis Karaliaučiaus meno galerijos renginys. Parodoje pristatomi menininkų kūrinių iš Švedijos, Latvijos, Estijos, Lietuvos, Norvegijos, Lenkijos, Rusijos, Suomijos ir Vokietijos. Lietuvos skyriuje, kurį globoja menotyrininkė Saulė Mažeikaitė, išstatyti devynių dailininkų kūrinių. Šiuolaikinės lietuvių grafikos kryptys atskleidžiamos Kęstučio Gintalo, Danguolės Dauknytės, Dainiaus Tijūnėlio, Alinos Budvydienės, Ingos Dargužytės, Aistės Krasauskaitės, Ramūno Čeponio, Irmos Balakauskaitės ir Birutės Zokaitytės kūriniuose. Parodą remia Lietuvos kultūros ministerija ir Lietuvos konsulatų Karaliaučiuje. Prieš dvejus metus vykusioje VI bienalėje vieną pagrindinių apdovanojimų pelnė lietuvis grafikas Redas Diržys.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Vilniaus "Senamiesčio domijonijos" kvartale kuriasi dar viena šiuolaikinio meno erdvė, kurioje žinomų užsienio ir perspektyvių Lietuvos menininkų darbus rodyti šiuolaikinio meno projektai D. Britanijos Londone garsėjanti galerija "IBID Projects". Pasak naujosios erdvės globėjos, Londono gyvenančios menininkės Vitos Kuzmickaitės-Zaman, "šiame rajone ryškios socialinės sankirtos bei daigialypiškumas yra idealus kontekstas šiuolaikiniam menui". Galerija "IBID projektas: Vilnius" įsikūrė jau įrengto Šv. Stepono gatvės 9-jo namo patalpose. Lankytojai šiuolaikinio meno darbus galės apžiūrėti keturias dienas per savaitę (ketvirtadienį – sekmadienį), parodos bus keičiamos maždaug kas mėnesį. Pirmojoje parodoje, kuri atsidarė rugsėjo 13, buvo išstatyti lietuvių Artūro Raillos, brito John Russell ir prancūzės Fabienne Audeod kūrinių.

Rokiškio krašto muziejuje buvo atidaryta devintoji konkursinė medžio drožėjų darbų paroda žymiam drožėjui Lionginui Šepkai atminti. Konkurse dalyvavo 38 drožėjai iš 18 Lietuvos miestų ir miestelių; parodoje išstatyti 14 drožėjų darbai. Jauniausias konkurso dalyvis 15-metis Mantas Medikis iš Rokiškio rajono, vyriausias – plungiškis 79-metis tautodailininkas Jakovas Bunka. Pasak rengėjų, šiais metais konkursui pateikta daug meniškų medžio darbų. Pirmą kartą į parodą atvežti du didelių gabaritų drožiniai, kurių aukštis siekia 4 ir 2 metrus. Prizininkai ir pagrindinis laureatas buvo apdovanoti spalio 25 dieną per konkursinės parodos uždarymą.

"Informacinė antena" išleido programinį leidinį *Lietuvių filmali/Lithuanian Films 2002*. Dvialbė 664 psl. knyga aprėpia dvilypis nepriklausomybės metų lietuvių profesionalų kiną. Leidinyje galima rasti visus įvairiose studijose ir įvairiomis technologijomis įrašytus profesionalių režisierių kino ir trumpo metražo filmus, pilno ir televizijos dokumentiką, animatorių ir studentų darbus. Taip pat pateikiama išsami informacija apie Lietuvos audiovizualinį sektorių, jo situaciją ir pasirengimą tapti europinės programos "Media Plus" ir "Eurimages" fondo nare. Knygą parengė ir įvadą bei pabaigos straipsnį parašė kinotyrininkė Gražina Arlickaitė. Leidinį parėmė Lietuvos kultūros ministerija, "Eureka Audiovisual" ir "Scandinavian Films".

Akmenės rajono Kairiškių kaime, tarp Tryškų ir Vieksnių, archeologai išaiškino senąsias kapines ir kapinyną. Prieš dvejus metus vienas senienų rinkėjas toje vietoje buvo radęs įmovinį kirvį, ietigalį, dviejų vytų antkaklių lankelius ir vytinę apyrankę. Archeologai patikrino šią informaciją ir žvalgydami radimvietę Virvytės upės dešiniajame krante, į pietryčius nuo senųjų kapinių, aptiko dar vieną tokį pat kirvį, ietigalį, masvių apyrankių ir kryžinio smeigtuko dalis. Mokslininkų teigimu, senieji radiniai yra išlikę iš VI-XIII š. Pasak archeologo Broniaus Dakanio, kapinynas turėtų būti gerai išsilaikęs, nes žemės paviršiuje nėra suardytų liekanų. Pasitvirtinus archeologų spėjimus, Akmenės rajone tai būtų vienintelis iki šiol rastas kapinynas.

G.K.

Atsiųsta paminėti

VYSKUPAS VINCENTAS BORISEVIČIUS STRAIPSNIUOSE IR DOKUMENTUOSE, parengė vysk. dr. Jonas Boruta, SJ, Milda Klimkaitė, SJE, dr. Elena Neniškytė, Algimantas Katilius. Spaudai parengė J. Kardelytė, L. Sidarienė. Išleido "Katalikų akademijos" leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 300 egz. Vilnius, 2002 m., 380 psl.

Kan. dr. Juozas Stankevičius, MANO GYVENIMO KRYŽKELES. Atsiminimai. Parengė dr. Elena Neniškytė, Algimantas Katilius. Redakcinė kolegija: vysk. dr. Jonas Boruta, SJ, habil. dr. Antanas Tyla, habil. dr. Vacys Milius. Redagavo dr. Antanė Kučinskaitė. Išleido "Katalikų akademijos" leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 300 egz. Vilnius, 2002 m., 744 psl.

ŽIBURIEČIAI SVETIMOJ PADANGĖJ. Sudarė Jonas Augustaitis, Natalija Manikienė, Danutė Matusievičienė. Redagavo Alma Karosaitė. Viršelis – Jurgos Augustaitytės. Išleido UAB Vaibena (leidykla Aldorija, Varpų g. 6-5 Vilnius). Vilnius, 2002 m., 228 psl. Tai atsiminimai buvusių šakių "Žiburio" mokytojų ir mokinių, atsidūrusių už Lietuvos ribų.

Arūnas Streikus, SONETŲ VALDŽIOS ANTIBAŽNYTINĖ POLITIKA LIETUVOJE (1944-1990). Redagavo Rima Mekaitė. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1, LT-2001, Vilnius). Dailininkas – Alfonsas Žvilius. Vilnius, 2002 m., 376 psl. Kaina – 12 litų.

Filosofas dr. JUOZO GIRNIAUS ir jo žmonos Onos paminklas Sudeikių (Utenos raj.) šventoriuje, kur abu yra palaidoti

Nuotr. N. Budrienės

Toronto Maironio mokyklos antras skyrius su mokytoja Nora Jenciuokaite ir padėjėja Ina Sungailiene

Nuotr. A. Šimonėlienės

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 1.25%
180-364 d. term. ind. 1.55%
1 metų term. indėlius 2.00%
2 metų term. indėlius 2.60%
3 metų term. indėlius 3.00%
4 metų term. indėlius 3.60%
5 metų term. indėlius 4.05%
1 metų GIC-mėn. palūk. 1.60%
1 metų GIC-met. palūk. 2.25%
2 metų GIC-met. palūk. 2.85%
3 metų GIC-met. palūk. 3.25%
4 metų GIC-met. palūk. 3.85%
5 metų GIC-met. palūk. 4.30%
RRSP, RRRIF ir OHOSP

"Variable" 1.00%
RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind. 2.50%
RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind. 3.10%
RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind. 3.50%
RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind. 4.10%
RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind. 4.55%
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 1.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

SKUBIAI PARDUODAMAS
Jane ir Bloor atskiras 7
kambarių namas, 4 mie-
gami, garažas, arti prie
požeminio.

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**

Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

MARGIS PHARMACY

Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!

"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP
JUMIS RŪPINAMĖSI!"

♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus

PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!

Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUJAMA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS

4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042

PRIIAME KALĖDINES SIUNTAS IKI
LAPKRIČIO 14 D.

Tel: (416) 233-4601

\$200*
off

for 1 parcel

\$200*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Rambynas" tūto prityrusių skautų dr-vė su savo vadovu s. Algiiu Simonavičiumi (viduryje); pirmoj eilėj iš kairės: J. Tarydas, D. Saplys, L. Turczyn, A. Wasowicz, T. Yčas, R. Gaputis; antrojo eilėj: D. Puzeris, A. Gečas, G. Valiulis, E. Panavas, A. Petrauskas, M. Tirilis, P. Kriščiūnas, V. Kaminskas, A. Ruslys, T. Kuras, P. Marijošius. Šie skautai į "Romuvos" 40-mečio stovyklą iš Toronto atvyko dviračiais. Nuotr. R. Otto

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ros motorais, todėl turi dažnai iškilti į paviršių, bet panėrę sukelia mažiau triukšmo, todėl juos yra sunkiau susekti. Jūrų kapitonas, inž. M. Williamson, tvarkantis nardlaivių įsigijimą, teigia, kad šių nardlaivių pirkimas, nepaisant reikalingų pataisymų, buvo geras sprendimas. Tai tvirti laivai ir palyginamai pigiai nupirkti; be to, visokie pataisymai atliekami Anglijos lėšomis. Australija už suprojektavimą ir pastatymą 6 "Collins" klasės nardlaivių išleido apie 6 milijonus, arba po milijoną už vieną nardlaivį. "Victoria" klasės vienas nardlaivis su pataisymu ir atnaujinimu kainuoja tik apie 250 milijonų.

Kanados rašytojas Y. Martel už savo romaną *Life of Pi* gavo premiją, tačiau Brazilijos rašytojas dr. M. Scliar sako, kad Y. Martel panaudojo 1981 m. jo išleisto romano *Maksas ir katės* pagrindinę idėją savo kūrybai. Brazilietis savo knygoje vaizduoja žydų berniuką su pantera, plūduriuojantį gelbėjimosi valtyje Brazilijos pakrantėje. Dr. M. Scliar teigia, kad jis jaučiasi savotiškai pamalonintas, kad jo knygos idėja net neatsiklausus, buvo panaudota. Apskritai, naujos idėjos atrodo esančios lyg ir intelektualų nuosavybė. Y. Martel sako, kad jis sutinka su dr. M. Scliar prielaida, bet nėra tos knygos skaitęs ir negalėjo nusirašyti. Verčiant dr. M. Scliar romaną į anglų kalbą skaitęs laikraščius jį įvertinimą ir pamišęs. Po kelerių metų nuvykęs į Indiją, prisiminė ką skaitęs apie dr. M. Scliar knygą ir pradėjo dirbti prie savo romano. Knyga buvo palankiai įvertinta abiejose Atlanto pusėse, pristatyta generaliniam gubernatoriui apdovanoti. Autorius laimėjo 121,000 anglų svarų premiją. Y. Martel savo knygos pratarinėje pažymėjo, kad panaudojo kaip išeities tašką dr. M. Scliar idėją.

Žinomas mokslininkas ir gamtosauugininkas D. Suzuki kviečia kanadiečius taip gyventi, kad gamta nenukentėtų. D. Suzuki tai vadintų "iššūkiu gamtai" ir nurodo ką žmonės turi daryti, kad būtų švari aplinka, kad būtų sveika ir malonu gyventi. Jis siūlo 10% sumažinti elektros energijos naudojimą, pasirinkti našesnes šildymo įrangas ir tuo sumažinti šildymo išlaidas. Nevartoti nuodingų pesticidų, pasirinkti mažiausią teršalų išleidžiantį orą auto-

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

JUMS TIK KAINUOS
3 1/2%
iš viso
+GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

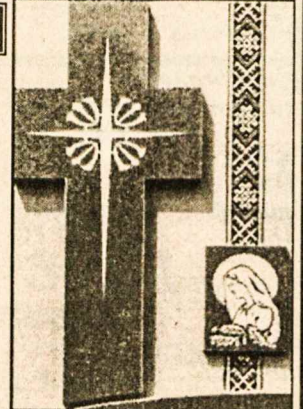
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošdami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sportas

"Aušros" žinios

– Klubo vadovybė sveikina Kanados lietuvių bendruomenę, švenčiančią 50-metį ir Kanados lietuvių fondą, švenčiantį savo 40-metį, ir dėkoja už nuolatinę paramą klubui.
– Visi klubo nariai yra įpareigoti išplatinti dvi loterijos bilių knygytes. Loterija įvyks gruodžio 3 d., 6.30 v.v. Prisikėlimo par. salėje kalėdinės eglutės proga. Visi kviečiami. Įėjimas \$5.

– Klubo narių registraciją vykdo Vida, tel. 416 626-5184. Treniruoti tvarka yra interneto tinklapyje www.auras.net.

NBA lietuviškos žvaigždės

2002-2003 metų NBA krepšinio sezono Klyvlando, OH "Cavaliers" Žydrūnas Ilgauskas ir Portland "Trailblazers" Arvydas Sabonis susitikus rungtynėse du kartus: pirmą kartą sausio 13 d. Portlande, o antros varžybos įvyks Klyvlando vasario 2 d. Klyvlando, OH, "Cavaliers" komanda išleido naują televizijos reklamą, kurioje Žydrūnas Ilgauskas stovi Klyvlando miesto centre ir lietuviškai sako: "Klyvlande Žydrūnas Ilgauskas yra paminklas!" Nepraleiskite progos pamatyti bent vieną iš dviejų Lietuvos krepšinio žvaigždžių NBA lygoje, kai jie atvyks į jūsų miestą. Žydrūnas Ilgauskas ir Klyvlando "Cavaliers" atvyks į Torontą 2003 m. sausio 3 d. ir kovo 26 d. Arvydas Sabonis ir Portland "Trailblazers" Toronte žais 8 m. gruodžio 8 d. Linas Jhns

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: FIBA-Europos Čempionų taurės Šiaurės konferencijoje Vilniaus "Lietuvos rytas" ir toliau žengia pirmyn 84:62 nugalėdami Tallinn "Kalev" (Estija) klubą. Tuo tarpu Kauno "Žalgiris" smunka viš žemyn, išvykoje 88:113 pralaimėjęs Vitoria "Tau ceremica" (Ispanija) krepšininkams.

STALO TENISAS: Šiaurės Europos varžybose tarp dalyvių iš 8 valstybių lietuvių R. Būdienė laimėjo asmenines mišrių dvejetų su norvegų G. Erlansen varžybas.

TEAKWONDO: Liberec (Čekija) vykusioje atvirajame čempionate tarp 200 sportininkų iš 7 kraštų lietuvių R. Laukaitis (iki 76 kg), R. Timauskas (84 kg), M. Dieninis (67 kg) ir J. Krištopaitis (64 kg) iškovoję aukso medalius. Sidabro medalius iškovojo J. Chvoickas (61 kg), D. Urbonavičius (64 kg) ir L. Virbalas (84 kg). Bronza teko E. Sakalaitei (52 kg).

BUŠIDAS: Vilniuje įvykusiose bušido varžybose, kuriame dalyvavo kovotojai iš Japonijos, Gruzijos, Prancūzijos, Lenkijos, Rusijos ir Gudijos, Lietuvos atstovai R. Stambrauskas, E. Valavičius ir K. Smirnovas tapo nugalėtojais.

FUTBOLAS (kanadiškas): Lapkričio mėn. 12 d. "Toronto Star" dienraštyje buvo įdėta vidurinių mokyklų (high school) iškilniai ("The Star Dream Team") žaidėjai. Jų tarpe buvo paminėti du lietuviai su įdėtomis jų nuotraukomis – Q.B. Adomas Kuprevičius (Father Goetz School) ir LG Ričardas Žulys (St. Michael's). V.P.

Ateitininkų žinios

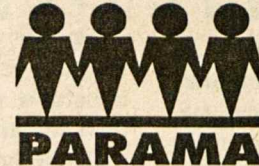
Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos rinkimai įvyks 2003 m. vasario mėn. Bus renkama 12 asmenų. Sudaryta Pr. Razgačio vadovaujama rinkiminė komisija, kurios adresas yra: 6755 Parkgate Oval, Seven Hills, OH, 44131, USA. Rinkimuose gali dalyvauti visi įžodį davę federacijos nariai, sulaukę 18 m. amžiaus ir išbuvę ateitininkais ne mažiau kaip 5 metus. Kandidatus į tarybą gali pasiūlyti kiekvienas ateitininkas-k. Turi būti apibūdinta kandidato veikla ateitininkijoje, profesija, amžius, gyvenvietės adresas, nuo kada ateitininkas. Duomenis siųsti adresu: Nijolė Balčiūnienė, SAAT Nominacijų komisija, 2930 Rockefeller Rd., Willoughby Hills, OH, 44092, tel. 440 944-5741; E-paštas: nbalcianas@aol.com. Rinkimai bus vedami korespondenciniu būdu. Balsuojančiųjų sąrašai rinkimų komisijai pateikiami iki 2003 m. sausio 15 d. Kandidatų siūlymas nominacijų k-jai iki 2003 m. vasario 1 d. Uždarus kandidatų sąrašą, bus išsiųstinėti balsavimo lapeliai, kuriuose bus nurodyta grąžinimo data. Rezultatai skelbiami dvi savaitės po balsavimo termino. Inf.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.55% už 180-364 d. term. indėlius
2.00% už 1 m. term. indėlius
2.60% už 2 m. term. indėlius
3.00% už 3 m. term. indėlius
3.60% už 4 m. term. indėlius
4.05% už 5 m. term. indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.30% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.
4.10% už RRSP 4 m. term. ind.
4.50% už RRSP 5 m. term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....4.10%
2 metų.....4.80%
3 metų.....5.20%
4 metų.....5.65%
5 metų.....5.65%
– su keičiamu nuosimčiu.....4.50%

DUODAME

• asmenines paskolas
• mortgičius iki 95% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŲ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS

Elektroninė paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVIŠKŲ BANKŲ PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė

ASTRA Skupaitė-Tatarsky

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS

Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,

(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.

Pačios žemiausios kainos | Vilnių, pradedant nuo \$799, kelionių draudimai, organizuojamos grupės | šilts kraštus.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.

Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!

Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS TŽ FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

LIETUVA – Šiuo metu geriausias kainos: lapkritis ir iki 13 gruodžio ir nuo 24 gruod. iki 31 kovo – \$835+mokesčiai
14 iki 23 gruodžio – Kalėdinės kelionės – \$955+mokesčiai
Pensininkams (virš 60 metų) pritaikau 10 nuosimčių nuolaidą!
Skambinkite Algiiu Medeliui asmeniškai!

SKRYDŽIAI | 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĖ: Skrisim trimis atskiromis grupėmis – birželio gale. Kviečiu dar neapsisprendusius – grupes ir pavienius asmenis dėl sąlygų nedelsiant pasitarti su manimi. Algis Medelis

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinti – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius. Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Tėvelio sodas

ALĖ RŪTA

Tai buvo XX š. pat pradžia. Gal tada tėvelis (dar nebuvo mūsų tėvelis), jaunas ūkininkas vienturtis sūnus, negaišindamas laiko, sugalvojo aplink sodybą ir pačiame sode prisodinti vaisinių medžių ir krūmų. Laikai keitėsi, buvo karas, praėjo tokių ir anokių kareivių, bet žemės negi išsineš, medžių išrovė neišsiga-bens.

Nors mums tėvelis atrodė ne per geriausias ūkininkas, privergė arklį ir akėčių, bet... Ir dirbdamas valščiaus raštinėje sekretoriumi, domėjosi ūkiu, gyvuliais, šeimyna, – mėgo mamutei, gerai ūkininkei, padaryti pastabų, pamokyti, net pakritikuoti ir įsakinėti – daryti pagal jo planus. Motina dažnai tik numodavo ranka: jos tėvas buvo išmaningasis ir turtingesnis ūkininkas kitoje parapijoje. Ji buvo gera savo tėvelio mokinė, ir atitekęs mokytojas tvarkytis su samdininiais.

O mes tik vėliau supratome: jei nelabai praktiškas ir sumanus žemdirbys, tai svajotojas, planuotojas buvo jiems ne vien grožiui, bet ir naudai, praktiškam gyvenimui.

Štai jo sukurto – suplanuoto ir įvykdyto – užauginto sodo vaizdas. Beveik simetriškai sode tvarkingai surikiuota – šonuose ir galuose sodybos krūmai bei smulkūs vaisiniai medeliai, viduryje – obelų ir kriaušių dideli, šakoti, tvirti medžiai. Jokių ašaros neišrautų, neaplaužytų. Senoji troba, gryčia, statyta dar tėvelio tėvų – senelių, buvo senojo kaimo pavyzdžiui: galas į gatvę (ulyčią) – tai gryčia; o kitame gale – seklyčia – svetainė; tarp jų pereinamas „namelis“ ir šone kamara – podėliui. Viena gryčios gale – slyvynai, o kitame – vyšnių medeliai, serbentų, agrastų krūmai. Kitame sodo gale pirtis, kluonas, o visu sodo galu – agrastynai ir serbentynai (raudonų ir geltonų serbentų uogų). Visu šonu sodo, skiriančio nuo kaimyno sodybos – avietynai. Ten, deja, priaugo ir dilgij, taigi sunku buvo nesudilginti uogauti...

Kriaušių buvo – saldžių, didelių. Obuolių – alyvinių, azorinių, antaninių, saldžiarūškųjų, pimpių (mažiukai, bet skanūs). Labiausiai mėgom trauškinti saldinius ir čiulptę čiulpti alyvinius, nes gerokai prinokę, geltoni, saldūs, minkšti, be

kramtymo nurydavom didelius kąsnius.

Nuo trobos skersai kiemą buvo klėtys; vėliau – grūdinė ir rūbinė klėtys buvo perkeltos anapus kelio, o klėčių vietoje pastatyta „naujoji troba“, kurios įkurtuvėse buvo ketvirtos vaikų, mūsų brolio Alpanciuko krikštynos. Už tos naujos gryčios, taigi, už buvusių klėčių tėvelio jau buvo prisodinta įvėjų ir daugybė vyšnių medelių. Oi, tos vyšnios! Įsikardavom į liaunius medžius ir saujomis braukdavom saldžias, iki juodumo nunokusias vyšnias; arba į geltonas – čerešnes. Taip godžiai jas valgydavom, kad kartais užmiršdavom ir kauliukus išspjauti... Skaudėjo pilvukus, tada mamutė duodavo cukraus gabaliuką, užlašinusi valerijono porą lašų.

O dėl grožio – naujosios trobos šonuose tėvelis pasodino du berželius – užpakalinėje pusėje, prie virtuvės. O nuo gatvės, abipus verandos – gonkelių pasodino po didelį krūmą alyvų; gal net po du krūmus, nes žydėdavo baltai ir mėlynai. Naujoji gryčia jau buvo – šonų į gatvę, su gonkeliais viduryje, tarp gryčios (į kiemą) ir seklyčios – į vakarų pusę ir kiek į pietus, kur buvo ievynas ir višnynas. Tame gale ir kiek pakreiptos (puslančių) į gatvę, į gonkas, buvo mamutės įtaisytas gėlių darželis, kurio viduryje, lyg gėlyno karalius, pūpsojo raudonų pivočių (pinavių) kalnas.

Iš pat vaikystės labiausiai prisimenu slyvų saldumą – gardumą. Kai jos pilnai prinokdavo, ryte rydavau (kauliukai – per dideli, išspjaudavau), užsimiršdama, kad persivalgau. Tada reikdavo valerijono...

Bet ir dabar manau, kad sveikata, ilgas amžius gerokai priklausė nuo gausiai vartotų sodo vaisių ir uogų. Ir prisimindama tai, esu jau ir po šimto metų dėkinga mūsų tėveliui, tada jaunam berniui, kuris būsimai savo šeimai apsidono tokį sveikatingą, gražų – planingą, įvairų sodą.

Žinoma, tasai sodas jau miręs. Kaip jei ne miręs dar, tai apnaikintas karų ir okupacijų ir mūsų kaimas.

Gerai technika, urbanistinė kultūra, bet... Sveikai mus maitino, sveikus išugdė labiausiai Lietuvos kaimas. Ir tėvelio sodas...

Toronto Maironio mokyklos jaunesniųjų darželis su mokytoja Janina Dzemioniene ir padėjėja Arija Batūraite per Kaukių balių

Karščiavimas

Į žalingus išorinius ir vidinius poveikius žmogaus, taip pat ir kitų šiltakraujų organizmas reaguoja karščiavimu. Dažniausiai šie poveikiai yra infekciniai. Tačiau yra ir neinfekcinės kilmės karščiavimas, kuris dažniausiai yra susijęs su organizmo ląstelių ir audinių irimu. Tai gali būti po operacijų, kaulų lūžimo, vidinio kraujoplūdžio, kraujo perpilimo, raumenų pertempimo ir kitais atvejais. Kai kada karščiavimą gali sukelti ir funkciniai centrinės nervų sistemos sutrikimai.

Kūno temperatūros pakilimas yra svarbiausias karščiavimo rodiklis. Bet ne mažiau svarbūs ir kiti karščiavimo ženklai. Tai įvairūs medžiagų (dujų, angliavandenių riebalų, baltymų, vandens, elektrolitų, mikroelementų) apykaitos, nervų, kraujotakos, virškinimo, išskyrimo sistemų, įvairių biocheminių, fiziologinių ir kitų procesų sutrikimai.

Apie karščiavimą galima spręsti ir pagal pulso dažnį, kuris, temperatūrai pakilus 1°C, padidėja apie 10 smūgių per minutę. Karščiavimo metu pasikeičia taip pat bendra paciento išvaizda. Kūno temperatūrai kylant veidas išbala, išsiplečia vyzdžiai; jai krentant veidas parausta, vyzdžiai susiaurėja. Apie virškinimo sutrikimą liudija liežuvio apnašos.

Normaliomis sąlygomis kūno temperatūra yra pastovi. Per parą ji svyruoja vieno laipsnio (Celsijaus) ribose (nuo 36 iki 37°C pažastyje). Iš ryto kūno temperatūra yra kiek mažesnė, po pietų – aukštesnė. Vaikų temperatūra yra aukštesnė negu pagyvenusių asmenų.

Minėti kūno temperatūros svyravimai yra susiję su medžiagų apykaitos procesų intensyvumu, kitais sakant, su šilumos gamyba, kurios tvarkymas vadinamas chemine termoreguliacija. Fizinė termoreguliacija – tai šilumos atidavimo tvarkymas. Žmogaus organizmas apie 70% šilumos atiduoda išspinduliuodamas, apie 25% – išgarindamas pro odą ir plaučių vandenį, apie 3% sunaudojama įkvėpiamam orui ir suvalgytam maistui sušildyti.

Nors žmogaus organizmo temperatūra nelyginama su XX a. pradžios vokiečio fiziko Max Planck vadinamojo veikimo kvanto bei kitomis fizikinėmis konstantomis, tačiau ji (kūno temperatūra) puikiai iliustruoja vidinės organizmo terpės pastovumą (homeostazę). Pavyzdžiui, patekus į organizmą per dideliam šilumos kiekiui, organizmas

mas padidina jos atidavimą: pirmiausia išsiplečia kaktos, plaštakų ir pėdų arteriolės, sustiprėja mikrocirkuliacija. Jeigu to nepakanka, įjungiamas antroji (fiziologinė) termoreguliacijos pakopa – padidėja prakaitavimas (1 g vandens išgarinti išsiskleidžia per 500 kalorijų šilumos). Jei nepakanka ir šito, įsijungia cheminė termoreguliacija: šilumos gamyba ima mažėti.

Pagal temperatūros pakilimo aukštį skiriama žemoji temperatūra (37°-38°C), vidutinė (38°-39°C) aukštoji (39°-41°C) ir aukščiausioji (virš 41°C). Pagal pakilusios temperatūros eigą skiriami šie karščiavimo tipai: pastovus karščiavimas, kai temperatūra siekia 38°C ir jos paros svyravimai neviršija 1°C; nepastovus, kai temperatūra nukrenta žemiau 38°C ir jos svyravimai viršija 2°C; atvirkštinis, kai ryto temperatūra esti aukštesnė už vakaro ir kt. Karščiavimo eigoje skiriamas temperatūros kilimas, kuris gali trukti nuo kelių valandų iki kelių savaičių, ir temperatūros kritimas, kuris gali būti staigus, užtrunkantis kelias valandas, ir lėtinis, trunkas kelias dienas.

Visi minėti karščiavimo ypatumai turi didelę reikšmę ligų diagnostikai. Pavyzdžiui, užsikrėtus vidurių šiltine, temperatūros kilimas trunka savaitę; gyjant nuo maliarijos priepuolio, temperatūra krinta stadijai, po kraujo išsiliejimo į smegenis (hemoraginio insulto) temperatūra pakyla po dienos – kitos ir esti aukšta arba vidutinė. Žemoji temperatūra būdinga sergant tuberkulioze, piktybiniais navikais.

Taigi termoreguliacija apima gausius organizmo fiziologinius ir liguistus (patologinius) procesus. Minėjome, kad patekus į organizmą daugiau šilumos, sustiprėja mikrocirkuliacija. Tai reiškia, kad išsiplečia kapiliarai, kurių kiekis siekia 2 milijardus, o bendras ilgis sudaro 8,000 km. Jeigu organizmas mažina arba didina medžiagų apykaitos intensyvumą, tai šie procesai vyksta visų pirma dėl fermentų aktyvumo pakitimų, kurių mūsų organizme yra per 2000. Taip pat medžiagų apykaitos kitimas neapsieina be du-

DR. VYTAUTAS MEŠKA

jų apykaitos pokyčių. Kaip žinoma, 95% įkvėpto deguonies organizme virsta vandeniu, o iš likusių 5% atsiranda reaktyvūs deguonies dariniai (hidroksilas, superoksidas, įvairūs peroksida ir hiperperoksida), kurie vadinami laisvaisiais deguonies radikalais. Jie organizmui yra ypač pavojingi kenksmingi, nes „atplėšia“ nuo fermentinių ląstelių hormonų suporintus elektronus, o tada minėtos normaliai organizmo veiklai reikalingos biologikai aktyvios medžiagos tampa žalingomis, netgi nuodingomis. Apie tai TŽ jau buvo minėta (žr. S. Simeliūnas, 2002, 23 nr.) Esama duomenų, jog karščiavimas padidina laisvųjų radikalų susidarymą. Žinant karščiavimo ypatumus (o jų yra ir daugiau), galima padaryti keletą išvadų.

1. Karščiavimas yra apsauginė fiziologinė organizmo reakcija, kuri tačiau dažnai gali tapti ir liguista (patologine), ypač jei jis ilgesnis laiką viršija 39°-40°C (!) ribą. Karščiavimo intensyvumas, jo pobūdis, eiga priklauso ne tik nuo patologinio veiksnio, bet ir nuo organizmo savybių (reaktyvumo).

2. Bent pirmomis karščiavimo dienomis, jeigu kūno temperatūra neviršija pavojingos 39°-40°C ribos, vaistų, mažinančių karščiavimą, reikėtų nevertoti, nes jie gali iškreipti ypatumus, svarbius ligos diagnozei, susirgimo eigai nustatyti ir gydymo sėkmei kontroliuoti. Jeigu karščiavimas po kelių dienų nepraeina, geriausia kviesti gydytoją.

3. Atsiradus šalčio krėtimui, galvos skausmui, bendram silpumui, sumažėjus apetitui, sutrikus virškinimui ir pan., praveriant kelias dienas pagulėti lovoje ir iš ryto, viduryje dienos bei vakare matuoti kūno temperatūrą.

4. Jeigu be regimos priežasties atsiradusi net ir nedidelė temperatūra laikosi kelias dienas, taip pat reikėtų išsiviešinti gydytoją.

5. Bet kuriuo atveju nevartoti savarankiškai imtis vartoti vaistų. Išimti sudaro liepžiedžių arbata. Šiuo atžvilgiu ypač nenaudingi (o dažnai žalingi) yra antibiotikai.

TORONTO

Liet. ev. liut. Išganytojo parapijos Moterų draugija šv. Kalėdų proga *Tėviškės žiburiams* paskyrė \$150 auką.

A. a. Julius Budniko 27 metų mirties atminimui žmona Joana ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$100.

A. a. Pranui Žiliui mirus, reikšdami nuoširdžiausią užuojautą jo žmonai Elenai, dukros ir sūnų šeimos, Bronė ir Jonas Lukoševičiai *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$100.

A. a. Pranui Žiliui išskelavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaušdama žmoną Alę, dukrą ir sūnus su

šeimomis, Ona Juodikienė *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$30.

A. a. Pranui Žiliui išskelavus amžinybėn, užjaušdami žmoną Eleną (Alę), dukrą ir sūnus su šeimomis, Genė ir Eugenijus Kuchalskiai *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$50.

A. a. Teresės Astrauskienės atminimui Albina Buragienė, Guilford ir Lazzaro šeimos *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$50.

A. a. Benedikto Cvirkos atminimui pagerbti Birutė ir Vidas Vytaiti *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$20.

Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikams Lietuvoje Gailina Esthetique aukuoja \$100; V. Knyvaitė – \$50. M.P.

A. a. Vytauto Vaidoto atminimui, užjaušdama a. a. Reginos ir Stasio Valickių šeimas, Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikams Lietuvoje Salomėja Idzelienė aukuoja \$25 (JAV). M.P.

• Kas remia lietuvišką spaudą, stiprina tautos ateitį.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West | staigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (Į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)

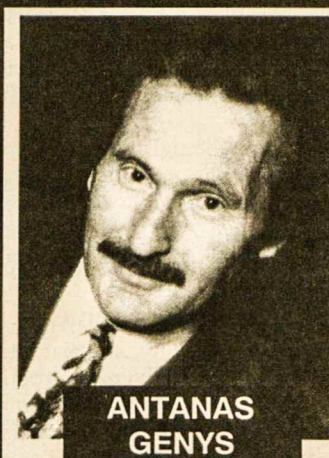
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CAREDr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Sutton
GROUPANTANAS
GENYS

**PATYRĘS
NUOSAVYBIŲ
PARDAVĖJAS
netoli naujos
PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS**

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos atstovės lietuvių šventėje Midlande – Kanados kankinių vietovėje. Iš kairės: D. Vorps, I. Vibrienė, S. Kimsienė, A. Augaitienė, St. Zimnickienė, St. Girčenė, A. Giedrienė, B. Skverėckienė

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAGALBA NUSKRIAUSTIEMS
VAIKAMS

Žiūri ir likimo nuskriaustą vaiką Lietuvoje ir save klausai: kodėl toks žiaurus gyvenimas? Kodėl pasmerkti nelaimingi vaikai? Kodėl ir jie, kaip šimtai tūkstančių laimingųjų, negali krikštauti mokyklos kieme, kodėl negali turėti mėgstamo žaislo ar geresnio duonos kąsnio. Stebi jų akutes – liūdnos, liūdnos. Sulyse, nedrąšūs, alkani.

Nelaimingų vaikų dar yra labai daug. Vienų tėvai invalidai, kitų – viena mama, trečių – priglausti svetimi žmonijos. Jei neturi elementariausių buitinių sąlygų: šiltesnės aprangos ar batų, negali nusipirkti mokslo priemonių, vaikus kamuoja ne tik skurdas, bet ir įvairiausias ligos, negalios.

Artėjant šv. Kalėdoms jie taip pat laukia Kristaus gimimo dienos. Tik labai gaila, kad daugelio iš jų neaplinkys Kalėdų senelis, niekas nepradžiugins jų mažų širdelių. Mes, „The Globe“ nariai, kreipiamės į visus geros valios žmones, kuriems rūpi vaikų ateitis. Labai prašome nors mažą auką parenti vargstančius vaikus.

„The Globe“ yra ne pelno siekianti vaikams remti organizacija įsisteigusi Iliinojaus valstijoje prieš ketverius metus. Organizacijos tikslas – padėti likimo nuskriaustiems

vaikams. Teikiame visokeriopą paramą. Gauname vaikišką rankelę išvinguriuotą padėkos laiškeliu. Kokie jie laimingi, kai įsigyja vieną ar kitą reikalingiausią daiktą. Nuoširdžiai padėką reiškia ir socialinių tarnybų darbuotojai.

Šiuo metu ypatinga parama reikalinga Lazdijų, Simno, Prienų rajonų vaikams Lietuvoje. Broliukas Dominikui (7 m.) ir Norbertui (5 m.). Abu berniukai serga atopiniu dermatitu, Joung Hunges sindromu, cukriniu diabetu ir bronchine astma. Vaikams reikalinga ypatinga priežiūra, slauga. Mama globoja vaikučius, dirbti negali. Tėvo šeimoje nėra.

Laurytė (11 m.) turi dvi jaunesnes sesytes (5 ir 7 m.), visiškoms našlaitėms. Priglaudę svetima moteris-invalide. Alina (12 m.), gyvena su mama, sergančia psichine liga, užaugusi vaikų namuose; tėvų nei giminių neturi. Kamilė ir du jos broliukai, Jovita ir jos sesytė, Tomukas – dvi sesytės ir broliukas. Visų padėtis labai panaši. Tai vaikučių vardai, kuriems labai labai reikalinga materialinė parama.

Nadia Bruno

P.S. Auką nurašoma nuo mokesčių. Siųsti adresu: „The Globe“ 2405 Essington Rd. #139 Joliet, IL 60435, USA. Bank One #111500 1671752 EIN #36-4372409

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING &
APPLIANCES

Skambinti

R. JareckuiTel. 416-370-3539
arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

TORONTONT

Anapilio žinios

Lietuvos kariuomenės šventė bus paminėta lapkričio 24, sekmadienį. Pamokslus sakys Tauragės įgulos kapelionas kpt. kun. Remigijus Monstvilas. 11 v.r. Mišiose su savo vėliava dalyvaus Toronto VI. Pūtvis šauliai ir lietuviai karininkai iš Borden karo bazės.

Lapkričio 13, trečiadienį, palaidota a.a. Julija Indrulaitienė-Aniol, 84 m. amžiaus.

Sutvirtinimo sakramento pasirošimui registracija vyksta klebonijoje tel. 905 277-1270 arba sekmadieniais po Mišių zakristijoje. Registruojami visi vaikai, kurie ateinančiais metais bus 12 m., arba vyresni.

Jaunų šeimų sekcija rengia vaikų Kalėdų eglutę, gruodžio 15, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių Anapilio salėje. Bilietus galima užsisakyti pas Zitą Kružikienę tel. 905 608-1153.

Lapkričio 16, šeštadienį, Delhi miesto Šv. Kazimiero šventovės salėje po 3 v.p.p. Mišių įvyki susitikimas su Lietuvos laisvės kovotoju Antanu Terlecku.

Lapkričio 17, sekmadienį, Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovės salėje po 2 v.p.p. Mišių įvyki susitikimas su Lietuvos laisvės kovotoju Antanu Terlecku.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas Deimantės Grigutienės, ruošiasi dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje, kuri vyks 2003 m. liepos mėnesį Lietuvoje. Galinčius "Gintarėlių" kelionę į šventę paramėti aukomis, prašome jas įteikti per mūsų parapiją. Aukotojams bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Delhi apylinkės Lietuvos kariuomenės šventė bus švenčiama lapkričio 23, šeštadienį, 3 v.p.p. Šv. Kazimiero šventovėje bus Mišios. Po Mišių – parapijos salėje įvyks minėjimas. Šventėje dalyvaus Lietuvos karininkai iš Borden karo bazės, o per Mišias giedos ir salėje meninę programą atliks Algio Ulbino vadovaujamas Wasaga Beach miesto lietuvių choras "Bočiai".

KLKM dr.jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius rengia savo metinę Marijos Nekalto Prasidėjimo šventę gruodžio 8, sekmadienį. Skyriaus narės iškilmingai su savo vėliava dalyvaus 11 v.r. Mišiose, o po Mišių Anapilio parodų salėje įvyks susirinkimas su menine programa, vaišėmis bei loterija.

Mišios lapkričio 24, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Kazimierą Šarpienę (II metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Juozą Bataitį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje lapkričio 23, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Adelę Buivydienę.

Muziejaus-archyvo žinios

Muziejuje dar vis galima pamatyti visų KLB apylinkių veiklos parodą. Taip pat keliaujančiom parodom padedame pažinti lietuvių teltinkiams. Šiuo metu mūsų paroda veikia Edmontone, o lapkričio 24 d. parūpinsime parodėlę Rodney apyl. lietuviams, kurie dalyvaus daugiakultūriniam renginyje. Tą dieną parodos muziejuje nebus.

Muziejaus-archyvo išlaikymui aukojo \$100 – dr. V. Kadis; \$200 – E. ir J. Čuplinskai; \$50 – Vincas Paulionis; \$40 – K. Dubauskas.

Ieškome gimnazistų, kurie norėtų savanoriškai padirbti muziejuje skemadieniais arba pirmadienį vakarais ir taip Kanados gimnazijos atlikti nustatytus visuomeninės labdaros darbo reikalavimus ("Community Service Hours"). Mums reikia pagalbos bibliotekoje, parodų paruošimui, kompiuterinės duomenų bazės patvarkymui, interneto puslapio papildymui ir apskritai – muziejaus priežiūrai. Norintys padėti prašomi skambinti tel. 905 566-8755 ir palikti įrašą lietuvių kalba.

J. Kairiūnaitė po \$200 aukojo: Vaikučių savaitraščiui *Kregždutė*, Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrums* ir džiova sergantiems tremtinių vaikams *Lietuvių Namuose* Vilniuje.

"AUŠROS" SPORTO KLUBAS

SVEIKINA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVA

"P A R A M A"

50

metų sukakties proga

Dėkojame už nuolatinę paramą mūsų veiklai ir linkime tolimesnės sėkmės ir dar daug metų sklandaus darbo teikiant svarbias paslaugas lietuviams ir remiant mūsų visų darbus

Prisikėlimo parapijos žinios

Šį šeštadienį, lapkričio 23, parapijos patalpose vyks vienos dienos, nuo 9 v.r. iki vakaro, uždaros rekolekcijos vyrams ir moterims, kurias ves kun. Algirdas Malakauskis, OFM. Registruotis pas I. Vibrienę 416 762-8414 ar parapijos raštine.

KLKM dr.jos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 24, po 12 v.d. Mišių parapijos salėje. Susirinkime Kristaus Karaliaus šventei pritaikyta kalbą pasakys kun. A. Malakauskis, OFM. Metinė skyrus šventę su diakono dr. K. Ambrozaičio kalba apie Mariją, su pietumis ir programa, kurią atliks L. Turūtaitė ir V. Mašalas, bus gruodžio 8 d., po 12 v.d. Mišių.

A. a. dr. Gražinos Girdauskaitės-Szabo laidotuvių Mišios bus šį trečiadienį, lapkričio 20, 10 v.r. parapijos šventovėje. Velionė paliko vyrą Joseph ir sūnų Neil-Edwardą.

Pakrikštytas Kristoforas Bronius, Heidi (Burzdžiūtės) ir Gailiaus Vaidilų sūnus.

Parapijos apklauso blankai yra padėti šventovės prieangyje. Prašom visus parapijiečius tuos blankus užpildyti ir grąžinti į parapijos raštinę.

Parapijos 50-mečio leidiniui reikalingos parapijiečių nuotraukos. Fotografuoti galima gruodžio 6, 7 ir 21 d.d. parapijos patalpose ir gruodžio 19 d. "Vilnius Manor". Užsakyti laiką skambinant į parapijos raštinę, o "Vilnius Manor" gyventojai kreipiasi į K. Sendą 416 769-1854.

Zodis tarp mūsų lapkričio ir gruodžio mėnesių knygtės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

Mišios sekmadienį, lapkričio 24: 8 v.r. už a.a. prl. Praną Vaserį; 9.15 v.r. už a.a. Reginą Valickienę; 10.30 v.r. už Vėlinių novenai paves tas sielas, už a.a. Aldoną Stadienę, už a.a. Stasį, Kazimierą ir partizaną Kazį Lukošius ir už Paulionių šeimos mirusius; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

Dėmesio, tėveliai! Lapkričio 30 d., 9.15 val. r. bus visuotinis tėvų posėdis mokykloje. Prašom visus dalyvauti.

Gruodžio 14 d. rengiama Kalėdų eglutė mokyklos auditorijoje. Maloniai kviečiame visus – tėvus ir kitus.

Gruodžio 21, 28 ir sausio 4 d.d. pamokų nebus – Kalėdų atostogos. Živilė

Lietuvių Namų žinios

Lapkričio 17 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 104 svečiai. Svečių knygoje pasirašė Juzė Valančienė iš Kauno.

LN valdybos posėdis lapkričio 27, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklėje.

Menininkai, norintys paroddyti savo darbus per Lietuvių Namų 50-mečio jubiliejų, prašomi skambinti G. Bijūnienėi tel. 416 621-1638.

Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti, pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiais.

Slaugos namų žinios

Slaugos namų statybai aukojo \$100 – a. a. P. Gvildžio atminimui L. J. Yčai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Slaugos namams "Labdara" jų oficialaus atidarymo proga aukojo: \$1,000 – J. Pacevičienė, A. R. Ulbos; \$500 – A. Kazilis; \$200 – A. Puterienė, V. Paulionis; \$100 – G. Butkis, E. Gincauskienė, K. Gaputis, S. Putrimas, A. Augaitis; \$50 – L. Turūtaitė, A. Petkevičius, B. J. Danaičiai, I. Mačiulis, E. Benetis; \$40 – M. Tamulaitienė, V. P. Janakaitis, R. Chaplin; \$20 – M. Gudulienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukojo J. E. Ivanauskai.

BALTIEČIŲ CHORU

VOLUNGĖ - DZIRKSTS - ESTONIA - VOX FINLANDIAE

KALĖDINĖS

MUZIKOS

KONCERTAS

"Baltic Noël"

š.m. gruodžio 1, sekmadienį, 4.30 v.p.p.

Metropolitan United Church,

56 Queen Street East (prie Church g.), Toronto

Bilietai užsakomi pas Žibutę Janeliūnienę tel. 416 207-0819

lėjimas – \$30 asmeniui.

VISI Kviečiami DALYVAUTI

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE

su orkestru "Major Music"

gruodžio 31, antradienį, nuo 7 valandos vakaro

* Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. (punktualiai)

* Šalti užkandžiai po 12 valandos nakties

* Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuošta salė

Stalus rezervuoti sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

Tėviškės žiburį administracija prieškalėdiniu laikotarpiu bus atidaryta nuo lapkričio 17 iki gruodžio 8 d., sekmadieniais, po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti TŽ kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis TŽ numeris, kuris išeis gruodžio 17 d. Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 1 d. Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką TŽ. Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijų, institucijų ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašę į bendrą sveikinimą ir paaukojo Tėviškės žiburiam:

\$100 – Marija Gečienė; \$50 – Genė ir Eugenijus Kuchalskiai, S. V. Kneitai, Oshawa, Ont.; \$25 – Juozas Rovas; \$20 – Monika Vaškevičienė ir sūnus Juozas, Ona Dementavičienė ir sūnus Vidas, Stasė, Antanas Zimnickai ir sūnus Aleksas, Monika Povilaitienė, Petras Butėnas, Birutė Abromaitienė ir dukra Angelė, Irena Baltakienė ir sūnūs Algis, Vitas ir Linas; \$15 – Birutė Kazlauskaitė; \$10 – Eleonora ir Leonas Rudaičiai, Rita ir Jean Louis Renaud, Ottawa, Ont.

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras, kuris teikia ELTOS ir spaudos informaciją užsieniui, lapkričio 13 d. žiniose po antraštę "TORONTE ISTEKTI LIETUVIŲ VALSTYBĖS APDOVANOJIMAI" paskelbė: "Lapkričio 10 dieną Toronte vykusiose Kanados lietuvių bendruomenės 50-mečio jubiliejaus iškilmėse Lietuvos ambasadorė Kanadoje Sigutė Jakštonytė įteikė Kanados lietuvių savaitraščiui Tėviškės žiburį redaktoriui, prelatui Pranui Gaidai-Gaidamavičiui ir Tėviškės žiburio redaktoriui Česlovui Senkevičiui Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino. Už darbą Lietuvai šiuos valstybės apdovanojimus P. Gaidai-Gaidamavičiui ir Č. Senkevičiui Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus paskyrė Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos proga. Šiandien apdovanojami įteikiami asmenims, kurie savo asmenine iniciatyva, darbas ir pastangomis puoselėjo lietuvišką žodį, tradicijas, rūpinosi Lietuvos istoriniu ir kultūriniu palikimu", įteikdama valstybės apdovanojimus pažymėjo ambasadorė S. Jakštonytė."

ŠVĖSKIME KARTU!

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

50-čio jubiliejaus proga kviečiame visuomenę dalyvauti IŠKILMĖSE

2002 m. lapkričio 23, šeštadienį

LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St.W., Toronto

3 v.p.p. – paroda; 4 v.p.p. – kokteiliai;

5 v.p.p. – programa; 6 v.v. – iškilminga vakarienė;

ŠOKIAI • LOTERIJA • BARAS

PROGRAMOS ATLIKĖJAI:

Atis Bankas – smuikas; Ilona Beresnevičienė – pianinas

Vilma Vitals – mezzo soprano

Bilietai platinami LN raštinėje tel. 416 532-3311, sekmadienio

popiečių metu arba skambinti A. Dargytei-Byszkiewicz, tel. 416 762-1497 Kaina – \$50 asmeniui

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės

MINĖJIMAS

įvyks š.m. lapkričio 24, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose (1573 Bloor St.W.)

Kalbės Lietuvos gynybos štabo viršininkas

plk. ANTANAS JURGAITIS,

taip pat dalyvaus aštuoni karininkai

MENINĖ PROGRAMA atliks Toronto vyrų choras "ARAS",

vad. LILIJOS TURŪTAITĖS

VISUOMENĖ Kviečiama DALYVAUTI

Rengia Toronto Vlodo Pūtvis šaulių kuopa

Išganytojo parapijos žinios

Ateinantį sekmadienį mirusių minėjimo pamaldos 9.30 v. ryto.

Praeitą sekmadienį pamaldose buvo prisiminta a.a. Marta Rosenbaum, mirusi Vokietijoje lapkričio 13 d., sulaukusi 84 m. Paliko liūdinčius: 94 m. vyrą, 3 dukras, 7 povaikius, 25 vaikaičius ir 15 provaikaučių bei Mississaugoje dukterėčią Kristiną Dambartaitę-Janowicz su šeima.

Šių metų vaikų pamaldos bei Kalėdų eglutė įvyks sekmadienį gruodžio 15, 1.30 v.p.p. (o ne 2 v.p.p. kaip buvo skelbta žiniaraštyje).

Sol. Lilijos Turūtaitės muzikinės veiklos Toronte dešimtmečio sukaktuvinis koncertas, "Dainos" choro surengtas Toronto Lietuvių Namuose praeitą sekmadienį, lapkričio 17, 4 v.p.p., susilaukė dainos mėgėjų dėmesio. Gražiai pasirodė chorai – "Aras", "Daina", "Angelikai" ir jaunimo grupė. Viniškės Gedimino ordino. Už darbą Lietuvai šiuos valstybės apdovanojimus P. Gaidai-Gaidamavičiui ir Č. Senkevičiui Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus paskyrė Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos proga. Šiandien apdovanojami įteikiami asmenims, kurie savo asmenine iniciatyva, darbas ir pastangomis puoselėjo lietuvišką žodį, tradicijas, rūpinosi Lietuvos istoriniu ir kultūriniu palikimu", įteikdama valstybės apdovanojimus pažymėjo ambasadorė S. Jakštonytė."

Kanados lietuvių fondo

(KLF) 40-ties metų jubiliejaus proga vienas lietuvis torontietis, prašęs neskelbti pavardės, padidino savo nario įnašą nuo \$28,975 iki \$30,000 su pažadu sumą padvigubinti iki šv. Kalėdų. Šis įnašas buvo padarytas susitarus, kad bus įsteigtas KLF ribose jo vardinis fondas, kurio pelnas bus skiriamas lietuvių kultūriniam, švietimo bei labdaros reikalingam. Šiam tautiečių Fondas reikiama nuoširdžią padėką.

A.a. Pranas Gvildys, buvęs torontietis, visuomenės veikėjas ir sportininkas, vėliau gyvenęs Niujorke, ten mirė š.m. lapkričio 12 d.

"Toli Arti" lietuviška televizijos programa nuo rugsėjo 21 d. rodoma Toronte per CFMT kanalą 47 (cable 4) šeštadieniais 11 v.r. ir antradieniais 2.30 v.p.p. Stotis dabar vadina OMNI.2.

PADEKA

Nuoširdus aciu visoms ponoms ir panelėms, kurios dalyvavo ir taip gražiai ir turtingai paruošė neužmirštamą mergvakarį. Dėkoju visoms rengėjoms už visą darbą ir pastangas. Aciu vyriausiam rengėjui Reginei Šileikienai, salės paruošimo vadovei Jūditai Kavaliauskienei, popietės vedėjai Irenai Ross, ir už ypatingai gražų vaišių koordinavimą – Birutę Stanulienę ir Genutei Kobelskienei.

Jūsų visų nuoširdumas ir puikios dovanos palengvins mudvių su Raimundu vedybinio gyvenimo pradžia. Adriana Karkaitė

MONTREAL

Aušros Vartų šventovėje šį mėnesį sekmadieniais per 11 val. Mišias tikinčiųjų maldose meldžiamasi už Kanados lietuvių bendruomenę, kurios 50 veiklos metų sukaktis minima šiais metais.

Aušros Vartų parapija lapkričio 10 d. suruošė tradicinius pietus. Į puikiai papuoštą salę prisirinko daug žmonių – dažnai matomy, o dalis – niekada nematytų. Klebonas kun. Ričardas Birbilas nuoširdžiu žodžiu visus pasveikino, pabrėždamas Šv. Aušros Vartų Gailestingumo Motinos nuolatinę globą.

Parapijos tarybos narys Albinas Urbanas supažindino su šio renginio eiga ir vėliau vadovavo programai ir loterijoms. Meninę programą pradėjo Donatas Baltruškonis. Jis suminėjo keletą biografinių datų iš poeto Justino Marcinkevičiaus gyvenimo ir padėklamavo kelis jo eilėraščius. Sol. Antanas Keblys padainavo kelias linksmas dainas, jam akompanavo vargonininkas Lavrentijus Džintcharadze. Visi kartu sugiedoję Mariją, Mariją.

Klebonui palaiminus valgius, pasirodė patarnautojos su pilnomis lėkštelėmis maisto. Jis buvo skanus ir jo visiems užteko. Už tai dalyviai liko dėkingi vyriausiajam šeiminkinkei Janinai Blaundžiūnienei. Ji, talkininkų, talkininkų padedama, puikiai visus pavaišino. O Viktoras Lukošius su padėjėjais negailėdami visiemis pilsitė už paties darytą skanų

alų. Vykto didžioji ir vėliau mažoji loterijos. Džiaugėsi laimėjusieji, bet nenusiminė tie, kurie nieko nelaimėjo. Gal laimės kitą kartą?

I Kanados lietuvių bendruomenės krašto tarybos suvažiavimą bei bendruomenės 50 ir Kanados lietuvių fondo 40 metų sukaktį minėjimą lapkričio 10 d. Toronte buvo nuvykęs gražus būrys montrealiečių. Tarybos posėdžius lankė Julija ir Petras Adomoniai, Lilė Gedvilaitė, Juozas Piečaitis, Silvija ir Arūnas Staškevičiai bei kiti. Kita grupė buvo nuvykusi atlikti meninę programą Bendruomenės ir Fondo sukaktį iškilmingame pokylėje.

Kariškiai, suvažiavę iš daugelio Europos kraštų, mokosi prancūzų arba anglų kalbą St. Jean, Que., Kanados kariuomenės bazėje. Mokslas tęsiasi apie 5 mėnesius, po to atvyksta kita pamaina. Baigiantis grupės mokymosi laikotarpiui, yra surengiamas "tarptautinis vakaras", kuriame kiekvieno krašto kariškiai išdėsto tautinių dirbinių rodimus bei vaišina savo krašto populiariais valgiais ir gėrimais. Taip ir šį kartą devyni Lietuvos kariškiai su bazeje dirbančiais Silvija ir Arūnu Staškevičiais parengė parodėlę ir lankytojus pavaišino kugeliu bei krupniku. Renginyje įvyko lapkričio 7 d.

Aušros Vartų parapijos žinomis, šiais metais iš parapijos šventovės palaidoti aštuoni asmenys.

B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545

FAX: (514) 722-3546

LITAS

Montrealio lietuvių

kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

Does your computer understand Lithuanian?

Using our high quality Lithuanian fonts you could be producing your next Lithuanian newsletter, invitation, greeting card, report, brochure, meeting minutes or even a book in no time at all. Software works with all versions of Windows or Macintosh (inc. MS Office) and comes with free lifetime technical support. Easy to use, easy to install and no special keyboard required.

www.deksoft.com/go/teviz1

Quote "teviz1" to receive a 10% discount

27 Gissing St, Blackburn, VIC 3130 AUSTRALIA

Info@deksoft.com Fax +61 419 247 678

Slaugos Namų atidarymas

Torontą užpuolęs staigus sniegas lapkričio 17, sekmadienį, nesustabdė slaugos namų "Labdara" atidarymo iškilnių, kurios prasidėjo 12.30 v.p.p. Prie slaugos namų durų susirinko nemažas būrys tautiečių pamatyti ilgai laukto simbolinio kaspino perkirpimo. Visus pasveikino dr. Raimundas Zabieliuskas, namų įėjimą pašventino Išganytojo parapijos klebonas kun. Alg. Žilinskas, Prisikėlimo ir Anapilio parapijų klebonai kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir prel. Jonas Staškevičius. Trumpą žodį tarė John Hastings, Ontario provincijos ministeris pilietybės ir vyresniųjų amžiaus gyventojų reikalams. Visi – daugiau kaip 200 – lietuvių ir svečių suėjo į Prisikėlimo parapijos salę, kur buvo tiekiamas vynas ir ant gražių papuoštų stalų laukė užkandėliai. Vieni susėdo, kiti stovėjo klausydamiesi sveikinimo ir padėkos žodžių, kuriuos tarė KLB vykdomoji vicepirmininkė Silvija Piečaitienė, ministeris John Hastings, "Labdaros" administratorė Joan Chupak ir p. Kurek, kuris dėkojo savo motinos, slaugos namų gyventojos vardu. Apie slaugos namų projekto įgyvendinimą kalbėjo Lietuvių Namų ir Slaugos namų pirmininkas Jonas